

Ο ΤΥΦΛΟΠΟΝΤΙΚΑΣ

περιοδικό που εκδίδεται στα Γιάννενα

Δεν ξέρουμε αν η εκκληση αυτή, απαιχεί σε κάποια αλήθεια, πάντως για μας και για όσους διαβάζουν το περιοδικό από την αρχή, απαιχεί στο κλείσιμο ενός χρόνου έκδοσης. Το πρώτο αιέν τυφλοπολιτευεσθαι του Ιου τεύχους σημειώνει την κοινωνική παθητικότητα, την πολιτική πλάνη και ακύρωσε τον κλασσικό τρόπο πολιτικής ανάλυσης. Μετά ένα χρόνο δεν θα λέγαμε ότι σημειώσαμε κάποια διάγνωση της πολιτικής εκπόρευσης που ζούμε.

Διατρέχοντας το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη έκδοση βλέπουμε ότι εκείνο που δοκιμάστηκε περισσότερο ήταν η πολιτική μας ευαισθησία. Έτσι, την εποχή που οι βόμβες έπεφταν σαν χαλάζι (τέλος Νοεμβρη), οι μαζικές συλλήψεις της Σόλωνος και η κρατική τρομοκρατία έκαναν πάλι την επιχείρηση «εξόντωση». Δεν περνά καιρός και ο ήρωας των γεγονότων Μ. Γεωργιάκης βγαίνει στη σύνταξη. Θα δηλώσει ότι εκτός από πιστόλια, του αρέσει να διαβάσει τη ζωή του Μάο. Μετά απο καιρό, θα αποδειχθεί ότι η κρατική καταστολή κτυπά τους συνδικαλιστές και τους απεργούς και κάθε τι που κινείται αντίθετα.

Αν και ο τύπος ντύθηκε έπειτα χαρμόσυνα για τη γέννα της Χριστίνας, εν τούτοις δεν μπόρεσε να κρύψει τις επιφυλάξεις του για την πορεία του Κυπριακού. Έσταιγε ο Ντεκτάς; Ο Κυπριανός; Ο Κουεγιάρ; Ο Αντρέας; Το παι-

το μάτι του «τ»

Κύματα και παράσιτα

«Εφτά νεαροί πιάστηκαν το Σαββατοκύριακο στα Ιωάννινα, γιατί λειτουργούσαν παράνομα ραδιοφωνικούς σταθμούς σε διάφορες συνοικίες της πόλης. Είναι ηλικίας από 18 έως 25 χρόνων» (από τις εφημερίδες, 19 Φλεβάρη). Μπορεί το μήνυμα για «Ελεύθερη Ραδιοφωνία» ν' ακούγεται παράξενα σε μια επαρχιακή πόλη, αλλά οι επτά ερασιτέχνες δεν πρέπει ν' αντιμετωπίσουν μόνοι τους τη σπάθη του νόμου. Αντίθετα η σύλληψη τους μπορεί και πρέπει να γί-

νει αφορμή για να μπει το θέμα της Ελεύθερης Ραδιοφωνίας στα Γιάννινα με πολιτικούς όρους, ώστε και η ποινικοποίηση της ενέργειας των 7 να μην τους αφήσει απελπιστικά μόνους.

Στο άλλο τεύχος θα έχουμε περισσότερα να πούμε για την Ελεύθερη Ραδιοφωνία στα Γιάννινα, ενώ δεν θα ήταν έκπληξη να δοκιμάσει (στο όσο το δυνατόν κοντινότερο μέλλον) και ο «Τ» τη γλυκειά πειρατία των ερτζιανών.

Διονύσης Τσιογκρής
Γιάννης Παππάς

ΕΑΒ, σημαίνει δύναμις

Ε.Α.Β. σημαίνει Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία. «Οι εργαζόμενοι προκάλεσαν καθυστέρηση και διατάραξη της ετοιμότητας της πολεμικής αεροπορίας, γιατί τα αεροσκάφη της επισκευάζονται σε εργοστάσια της ΕΑΒ». Αυτά μεταξύ των άλλων αναφέρει η αγωγή της διοίκησης της ΕΑΒ ενάντια σε 3 σωματεία εργαζομένων της εταιρείας που απήργησαν από τις 12 Φλεβάρη και τελικά επιστρατεύτηκαν. Το σημειώνουμε, γιατί δεν αποτελεί εργοδοτικό, νομικό (ή κάτι τέτοιο) επιχείρημα. Είναι η επίσημη φιλοσοφία του κράτους όπου το ταξικό συμφέρον και οι ταξικοί αγώνες θεωρούνται «ύποπτοι και αντεθνικοί». Φιλοσοφία που σήμερα δεν αμφισβητείται από πουθενά αλλά

ενισχύεται (έμμεσα;) με το κοινό αίτημα για Ελληνική πολεμική Βιομηχανία. Κόντρα λοιπόν στην εξάρτηση, αλλά τι θα πούμε απέναντι στον ελληνικό (εθνικό!) καπιταλισμό.

Γ.Π.-Θ.Γ.

το μάτι του «τ»

Βασίλεψες αστέρι μου

Μα ποιοί σήμερα ακούν Θεοδωράκη; Όχι βέβαια μόνον οι κνίτες. Τουλάχιστον δεν είναι υποχρεωμένοι να παίρνουν όλους τους δίσκους του. Όχι λοιπόν όλοι οι κνίτες, μερικοί εσωτερικοί αλλ' όχι ρηγάδες, η Μελίνα Μερκούρη και αρκετοί σαραντάρηδες του ΠΑΣΟΚ — αριστερή τάση — γιατί η δεξιά τάση ακούει συχνότατα Βοσκόπουλο και Δούκισσα. Μόνον αυτοί; Όχι βέβαια. Είδαμε όλοι ότι Θεοδωράκη ακούν οι κ.κ. Μητσούτης, Αβέρωφ καθώς και οι προσωπικοί φίλοι του Μάνου Χατζιδάκη που ως ιδιοκτήτης νέας δισκογραφικής εταιρείας θα πρέπει να διαφημίζει, να διαδίδει και να πουλά τους νέους δίσκους του φίλου του Μίκη Θεοδωράκη.

Αυτοκριτική

«Ήταν σαν όλους τους άλλους». Για άλλους καλύτερος και για άλλους χειρότερος. Μιλάμε βέβαια για το χορό που διοργάνωσε το «Τ» στις 9 Φλεβάρη στη Φ. εστία. Δεν ήταν ΚΑΤΙ ΤΟ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΝ, πράγμα που ανάγκασε την εκδοτική ομάδα να βρίσκεται για 2 - 24ωρα σε κατάσταση πένθους και απογοήτευσης. Αγαπητοί φίλοι που ήρθατε — και σας που πληρώσατε και σας που δεν πληρώσατε — είναι ΚΑΤΙ ΤΟ ΔΥΣΚΟΛΟΝ να φτιάξεις αυτό που έχεις στο μυαλό σου. Και οι λόγοι είναι και οικονομικοί και τεχνικοί. Αλλά σίγουρα δεν είναι μόνον αυτοί.

Μίκη Θεοδωράκη, είσαι ο εθνικός μας μουσικοσυνθέτης. Αριστερός, εσύ, στην υπηρεσία του έθνους. Μη φοβάσαι όμως αν σε καταδιώκουν. Το έθνος σε ανέδειξε «εθνικόνα», εμπρός σε μια εξουσία που είναι τόσο στενόμυαλη απέναντι στο πνευματικό μεγαλείο σου που αύριο θα σου ζητήσει γονατιστή συγγνώμη, τότε που στην επέτειο της 17 Νοέμβρη θ' ακούγεσαι εσύ με τα μακριά σου χέρια και την βροντερή φωνή ν' ανατριχιάζεις όσους σε αγάπησαν ή σε μίσησαν. Μίκη Θεοδωράκη, θα σε ακούσουμε και φέτος στις εκλογές, μια παραλλαγή του «οι αμυγδαλιές θ' ανθίσουνε και φέτος». Έχετε γεια βρουσούλες.

Γιάννης Παππάς

γνίδι φάνηκε ότι παίζεται εσωτερικά στην ΚΥΠΡΟ. ΤΟ ΑΚΕΛ, ΔΗΣΥ συμπνέουν ενάντια στον κύριο πρόεδρο. Σύμπτωση, διστροφία της πολιτικής, ή μήπως ταύτιση πολιτικής από τους 2 οικονομικά και πολιτικά ισχυρότερους οργανισμούς στην Κύπρο; Για άλλη μια φορά καταλάβαμε τι σημαίνει λύση του κυπριακού, η δε δήλωση του Κυπριανού είναι καταδεικτική: «Είμαστε έτοιμοι για έναν έντιμο συμβιβασμό, αλλά ποτέ δεν θα δεχτούμε μια λύση υποταγής».

Εκείνες τις μέρες (Γενάρης), ενώ ο τύπος αναλώνονταν για το μανιφέστο της Ν.Δ., το ζήτημα των εκτράσεων και του γυναικείου κινήματος έπαιρνε διαστάσεις ενώ η έγκαιρη παρέμβαση της συζύγου του πρωθυπουργού και γνωστής φεμινίστριας έδωσε τέλος προς στιγμήν. Απ' ότι ξέρουμε το θέμα θα πρέπει να βρίσκεται τώρα στα χέρια του κρατικού συμβουλίου ισότητας και σε άλλες υπεύθυνες επιτροπές.

Ευνήθως ο κόσμος αδιαφορεί για τα ψιλά των εφημερίδων. Αν μάλιστα δει ένα μεγάλο γεγονός στα ψιλά, το σνομπάει λόγω της θέσης του. Κάτι τέτοιο φανταζόμαστε θα συνέβη και με τη δίκη των διαδηλωτών για τα επεισόδια του Νοέμβρη του 80. Μετά από 5 χρόνια, στήθηκαν στο εδώλιο όχι οι δολοφόνοι των Κουμή, Κανελλόπουλου αλλά μερικοί από τους διαδηλωτές. Το παιχνίδι της μνήμης και της λήθης φαίνεται ότι δεν είναι ένα λογοτεχνικό μόνο σχήμα. Είναι όλη η υπόσταση που χτίζεται η ανθρώπινη συνείδηση.

Το ότι το ΚΚΕεσ. ανέλαβε

το μάτι του «τ»

να παίξει έναν κεντρικό ρόλο στον τύπο, νομίζουμε ότι δεν οφείλεται στην πολιτική του ακτινοβολία αλλά στο «σκάνδαλο» της προεδροποίησης και στο παρασκήνιο για το συνέδριό του. Το ήθος, ο διάλογος, η καταδίκη της δεξιάς πολιτικής που έκανε τις ευρωεκλογές φαίνεται ότι δεν ήταν κάτι πολιτικά συγκροτημένο αλλά μια έκφραση του πολιτικού παιγνιδιού. Ο Λ. Κύρκος (πρόεδρος); δηλώνει ότι το ΚΚΕσσ είναι μια πρόκληση εκσυγχρονισμού. Έτσι ενώ το «ανοικτό» συνέδριο θα δώσει προσκλήσεις αριθμημένες σε ανένταχτους, το ραντεβού το ΚΚΕσσ με τις μάζες θα αποδείξει ότι οι αντιθέσεις του εσωτερικά, ούτε ιδεολογικές ούτε σοβαρά πολιτικές, μπορεί πια να είναι. Άλλωστε η ηγεσία του ξέρει πάντα να τα βρίσκει. Η πολιτική μας αγορά θα δεχθεί ή όχι την νέα μορφή; Και με ποιόν τρόπο;

Ο κόσμος όπως είπαμε έχει εθιστεί στην πρώτη σελίδα. Στον πρώτο τίτλο. Κι όσο αυτός είναι πιο μικρός, τόσο είναι και πιο δραστικός. Έτσι κάπως προβλήθηκε και η είδηση για το εκλογικό σύστημα. «Απλή αναλογική», «Νέο εκλογικό σχήμα» ενώ με λίγο διάβασμα εύκολα καταλαβαίνεις γιατί τίνος πρόκειται. Το ζήτημα για άλλη μια φορά φάνηκε ότι δεν ήταν μόνο κάποιο γεγονός. Στην προκειμένη περίπτωση το καλπονοθευτικό σύστημα. Το ζήτημα ήταν η αναίδητα του ΠΑΣΟΚ να το προβάλλει σαν απλή αναλογική. Το πολιτικό θράσος να τα ονομάσει κατάκτηση του λαού. Η θέλησή του να το αντιδιαστείλει θετικά από εκείνο της Ν.Δ. Η απροκάλυπτη συμπαράταξη της αστικής πολιτικής ήταν φανερά.

Ρεφορμισμός ή και άγνοια

Ας μην πούμε για το πόσο αγωνιστική είναι η «αποφασιστική πάλη» όπως ονομάζουν οι μαθητές του Διασχολικού της 19-2-85 την πορεία που έγινε στα Γιάννενα. Ας μην τη φέρουμε σε αντιπαράθεση με την κατάληψη που πραγματοποιείται από τις 18-2-85 από τους μαθητές του συγκροτήματος της Γκράβας με ποιοτικότερα, βέβαια, αιτήματα και αγωνιστικότερες όπως απέδειξαν διαθέσεις.

Δεν μπορούμε όμως να μην αναφερθούμε στο επίπεδο των αιτημάτων του εδώ διασχολικού, στο πνεύμα που περνούν αλλά και το ύφος που γράφουν τη διακήρυξή-τους.

Ζητάτε, βρε παιδιά, από την Κυβέρνηση να σας φτιάξει νόμο που να ενισχύει το μαθητικό κίνημα; Πού ακούστηκε τα κινήματα και μάλιστα των νεολαίων που υποτίθεται ότι είναι ριζοσπαστικά σ' ότι αφορά την κοινωνική κριτική τους να θεσμοθετούνται από το Κράτος; Και τι είδους μαθητικό κίνημα θα είναι αυτό που θα ευνοήσει η Κυβέρνηση

και που άρα δεν την ενοχλεί;

Αλλά δεν είναι μόνο αυτή η απορία-μας. Γιατί ζητάτε «σταδιακή» κατάργηση της παραπαιδείας και «βαθμιαία» κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης; Εσείς γίνατε διαλακτικότεροι και από τη ΔΟΕ και την ΟΛΜΕ.

Αυτά ως προς τα σημεία. Γιατί ως προς όλη τη διακήρυξη πολλά τα λάθη και τα κενά. Δεν βλέπουμε πουθενά να αρθρώνεται λόγος έστω και πενιχρής κριτικής στη δομή και λειτουργία της εκπαίδευσης. Δηλαδή το σχολείο καθώς έχει όπως έχει αρκεί (σύμφωνα με τη λογική της διακήρυξης) να επανδρώνεται μ' ένα γερό νόμο που αφ' ενός να ενισχύει το μαθητικό κίνημα, να κατοχυρώνει νομικά τους καθηγητές-συνοδούς των σχολικών εκδρομών (πρόταση 4) και αφ' ετέρου να παρέχει μέσω του ΟΑΕΔ επίδομα ανεργίας σ' όσους δε βρίσκει δουλειά (πρόταση 3). Αυτό είναι το «χωρίς φραγμούς, χρησιμο στη ζωή-μας» σχολείο που ποθείτε; Η αυξανόμενη

ΤΟ ΜΑΤΙ ΤΟΥ «Τ»

εξαδίκευση του σχολείου δε σας έπεισε ακόμη για τη ζωή ή για την παραγωγή; Κι αν πράγματι κάτι μπορεί να φανεί χρήσιμο σε μας (γιατί κι αυτό μπορεί να γίνει) είναι σ' ότι έχει σχέση με τη μάθηση.

Ένα αίτημα σοβαρό που θα 'πρεπε να συζητηθεί σ' αυτήν την κατεύθυνση είναι η κατοχύρωση της παρέμβασης των μαθητών στη διδασκαλία της μάθησης.

Οι γνώσεις, για παράδειγμα, να κατακτώνται μέσα από την ομαδική-συνεργατική έρευνα των μαθητών κι όχι μέσα από τη διδασκαλία του καθηγητή. Τα βιβλία και άλλα εποπτικά μέσα να διαλέγονται από τους μαθητές. Ο καθηγητής εδώ, δε θα είναι παρά ένας συνεργάτης που θα μεταφέρει την επιστημονική του πείρα στην ομάδα. Αυτή η πρόταση, βέβαια, αναιρεί την κάθετη οργάνωση και ιεράρχηση του σχολείου που εξυπηρετεί την αντίστοιχη διαπαιδαγώγηση και πειθάρχηση στο κατεστημένο σύστημα αξιών. Καταργεί το χωρισμό σε τμήματα και

τάξεις. Απορρίπτει τον ανταγωνισμό που έχει εμφούσει στους μαθητές. Ρίχνει τον καθηγητή από το θρόνο της αυθεντίας της γνώσης. Ζητά όμως και μεγαλύτερη υπευθυνότητα από τους μαθητές.

Πολλά μπορούν να ειπωθούν για το πώς οι μαθητές σήμερα μπορούν να φτιάξουν το «δικό-τους σχολείο», για το πώς ο χώρος του σχολείου μπορεί να γίνει πηγή προβληματισμού και δημιουργίας, για το πώς μπαίνει βόμβα στα θεμέλια της αστικής κοινωνίας. Εμείς αναφέρουμε αυτά προς το παρόν, απλώς δειγματικά. Για να αντιληφτούμε την πλάνη των αιτημάτων των σημερινών προοδευτικών μαθητών.

Α! Και κάτι ακόμα. Τα μονοπώλια και οι βιομήχανοι δεν «καταληστεύουν την εθνική μας οικονομία», όπως γράφετε (πρόταση 1).

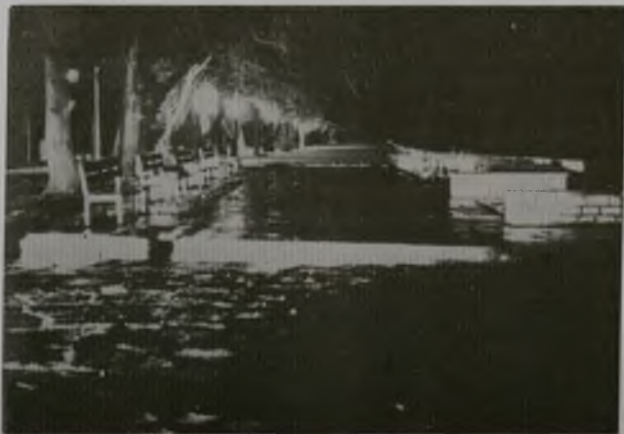
Την εθνική (μας) οικονομία τη στηρίζουν. ΤΟ ΛΑΟ ΔΗ-ΣΤΕΥΟΥΝ.

Νορέττα Αστέρη

Κι ενώ ο χειμώνας συνεχιζόταν δριμύς, ο πρωθυπουργός τολμά επίσκεψη στην παγωμένη Σοβιετική Ένωση. Εκτός από το κρύωμα που αρπάζει, καταφέρνει και αποσπά τη θετική θέση των Σοβιετικών στα Εθνικά. Όλος ο κόσμος έχει στραφεί στο ταξίδι του Έλληνα πρωθυπουργού. Είναι γεγονός ότι μετά την επιτυχία στη συνάντηση Καντάφι-Παπαδρέα-Μιττεράν, η παγκόσμια πολιτική σκηνή μετά τον Τσερνένκο και τον Ρήγκαν έχει αποκτήσει έναν τρίτο. Τον Πανανδρέου!

Παρόλο το τσουχτερό κρύο τον Φλεβάρη, η αστυνομία δεν αφήνει κουβά για κουβά στο κυνήγι. Οι περισσότεροι αφισκολλητές δέχονταν επιθέσεις, ενώ παράλληλα στήνεται η πρώτη δίκη σύμφωνα με το νέο νόμο. Οι δικαζόμενοι ανήκουν στον ίδιο πολιτικό χώρο που δέχτηκε άμεσα την κρατική καταστολή τον Δεκέμβρη. Σύμπτωση ή πολιτική επιλογή;

Καθώς συμπληρώνονταν ο κύκλος για την επιλογή προέδρου σταθερά, κάτι λειτουργήσε «αποσταθεροποιητικά». Η 17η Νοέμβρη κτυπά. Εμείς που θέλουμε να κρατάμε τη «λύπη μας» για τους νεκρούς του Πολυτεχνείου, για τον Τσιρώνη, για τον Κουμή, για την Κανελλοπούλου, για τους φαντάρους που αυτοκτονούν δεν θα λέγαμε ότι κατόρθωσαν να μας λυπήσουν για τον Μομφεράτο εφημερίδες ότι και να έκαναν. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι συμφωνούμε είτε με τη λογική της 17Ν που στο σκεπτικό της διατηρεί μια πολιτική ακινησία (μιλά για αποβιομηχάνιση στην Ελλάδα, τη μεγαλοαστική τάξη που

θεωρεί λούμπεν κυριαρχείται από το στερεότυπο «αυλή των αμερικανών») είτε με την πρακτική της συνομοσπονδίας πολιτικής. Απ' το όλο θέμα εκείνο που είχε σημασία ήταν οι δηλώσεις των πολιτικών. Από Καραμανλή έως Αριστερά υπήρχε στις δηλώσεις μια *καινή συνείδηση* για το τι απειλείται. Όλοι σύσσωμα μίλησαν για τη *δημοκρατική πορεία* που απειλείται και για *αποσταθεροποίηση*. Η ένωση ιδιοκτητών εφημερίδων δήλωσε ότι είναι ανησυχητικό τόσα χρόνια να μην έχει πιασθεί *ούτε ένας* τρομοκράτης. (Ούτε αρένα με λιοντάρια να είχαμε). Όσον αφορά το μακαρίτη φαίνεται ότι είχε «ιδιόμορφη» παρουσία στην πολιτική σκηνή. ΕΑΜίτης, οικονομικός σύμβουλος το '58 του Καραμανλή, υπουργός στη χούντα με το Μαρκεζίνη. Η όλη του πορεία διασκεδάει τις δηλώσεις Αλευρά: «έφυγε ένας μαχητής της δημοσιογραφίας κι ένας ξεχωριστός άνθρωπος» και του Λάσκαρη: «...το χτύπημα που στέφησε τη δημοσιογραφία από ένα εκλεχτό στέλεχος της».

Τέλος, ένα απ' τα θετικά (ανάμεσα στ' αρνητικά του) αυτής της περιόδου θα μπορούσε ΣΕΜΝΑ να είναι τα γενέθλια του τυφλοπόντικα.

Μέσα σ' όλη αυτή την πολιτική πλάνη άλλωστε, ακόμα μια ραδιοσυρτήρα δεν βλάπτει. Ένας χρόνος λοιπόν και η συνεπής γραμμή του ίου τεύχους εξακολουθεί να ισχύει:

Αλλαγή δεν γίνεται χωρίς τον τυφλοπόντικα.

ΤΟ ΜΑΤΙ ΤΟΥ «Τ»

ΕΚΤΡΩΣΕΙΣ

Σημάδια

Διαδηλώσεις - εντάσεις όχι νόμοι στο κορμί μας. Αποποινικοποίηση της έκτρωσης και κάποιες πραγματικά προτάσεις με σύνθημα «Κλείστε μας μέσα είμαστε και μεις παράνομες». Αυτά από τη μια πλευρά του νομίσματος. Απ' την άλλη τι γίνεται; Η πρόεδρος της ΕΓΕ συμπαραστέκεται με αναφιλητά και συμπάθεια, η Τσουδερού την πέφτει ποιο κλαφτερά από την πρόεδρο μέσα από το ξεσέκωμα. Τελικά, ποιος θα πάει στις επόμενες εκλογές; Ποιος θα 'ναι αρχηγός σ' αυτό το πανυγήρι;

Στα Γιάννενα όμως τί γίνεται; Μήπως όλες οι κοπέλλες έχουν βάλει σπυράκι; μήπως υπάρχει μεγάλη κατανάλωση στα χρωματιστά προφυλακτικά ή μήπως τα αντισυλληπτικά ή οι μέθοδοι γενικότερα αντισύλληψης έχουν τέτοια διάδοση που τελικά καμιά γιαννιώτισσα δεν ενδιαφέρεται για την αποποινικοποίηση της έκτρωσης. Ή μήπως πάλι το γυναικείο κίνημα στα Γιάννενα περιμένει τους φαλλοκράτες να το βάλουνε μπροστά; Πάντως σίγουρα έχει φανεί ότι πέρα από το «high» του 80-81 τα πράγματα έχουν όχι μόνο καταλαγιάσει αλλά σκοταθεί και η μόνη ανάλωση είναι κατά πόσο θα γίνει καμιά γιορτούλα και η στείρα ηβική. Πάντως μη περιμένετε και πάρα πολύ γιατί σε λίγο όχι μόνο δεν θα γίνεται τίποτα αλλά η πόλωση θα μας κάνει ξένους προς το κορμί μας όπως άλλωστε προσπαθιέται χρόνια τώρα.

Κ.Σ.

«Είναι φανερό όταν ζούμε σε μια χώρα που ακολουθεί κατά βήμα το δυτικογερμανικό πρότυπο να αγωνιούμε ότι πολύ σύντομα θ' αποκτήσει και η «σοσιαλιστική Ελλάδα τα δικά της «λευκά κελιά» για την αντιμετώπιση οποιουδήποτε αμφισβητήσει την ενσωμάτωση με ατομικό ή συλλογικό τρόπο».

Το κείμενο αυτό είναι από την «Ομάδα Πρωτοβουλίας» που διοργάνωσε πορεία στη γερμανική πρεσβεία ενάντια στα Λευκά κελιά. Η πορεία όμως απαγορεύτηκε. Η κυβέρνηση μαζί με τους άλλους 9 εταιρούς της ΕΟΚ, θα πατάξει την τρομοκρατία. Εξάλλου η δράση της 17N έχει εκνευρίσει και την ελληνική κυβέρνηση. Η δεξιά πριν χρόνια παρέδιδε τον Πόλε στη γερμανική σοσιαλδημοκρατία, τώρα η ελληνική σοσιαλδημοκρατία μένει το ίδιο πιστή στη γερμανική δεξιά. Κρατικές συγγένειες και επιδράσεις.

Γ.Π.

Το... ΣΤΕΚΙ

Ερώτηση μαμάς πρωτοετούς φοιτήτριας που επισκέπτεται το Πανεπιστήμιο. «Γιατί εδώ (σ.σ. εννοεί τα ΠΡΟΚΑΤ) γράφει κατάληψη;» Ζητάμε να μας στείλετε εγγράφως μια απάντηση για ν' απαντάμε στους περαστικούς γονείς, καθηγητές και φοιτήτριες. Στο άλλο τεύχος θα δημοσιευθούν ΟΛΕΣ οι απαντήσεις.

υπόγεια διαδρομή

Οι τελευταίες εξελίξεις με την εκλογή προέδρου, έφεραν εκτός από την έκπληξη σε όλους, τη ψυχική ευφορία σε πολλούς, πολλά ερωτηματικά για το τι σημαίνει ένας τέτοιος χειρισμός και τι, πολιτικά, έρχεται να θέσει.

Η εκτίμηση για την υποστήριξη του Καραμανλή από το ΠΑΣΟΚ δεν ήταν ούτε μια μικρή πιθανότητα ούτε μια επινόηση του τύπου. Ήταν και για μας μια συνέχεια στην πολιτική πορεία που ακολουθεί η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Αυτή τη πορεία, του εκσυγχρονιστικού ανοίγματος έδωσε με την προεδρία του Καραμανλή μιας κι εκείνος έδειχνε ότι την κατανοούσε άριστα. Ο Καραμανλής με την παρουσία του αλλά και με τη στάση του, νομιμοποιούσε στον κοινωνικό ιστό αυτή την πολιτική και κρατούσε λεπτές ισορροπίες στις πολιτικές εξελίξεις.

Έτσι, η εκτίμηση για ένα δίδιμο που διαχειρίζονταν την αστική πολιτική ήταν απόλυτα δεκτή, από την ίδια την πραγματικότητα.

Η καταρχήν έκπληξη που προκάλεσε και σε μας αυτή η επιλογή του ΠΑΣΟΚ δεν είχε να κάνει βέβαια με μια ριζική αλλαγή της πολιτικής κατάστασης.

Το ΠΑΣΟΚ με τη νέα τροπή των πραγμάτων καλύπτει για άλλη μια φορά τις ανησυχίες της αριστεράς και πολιτικά την αποπλίζει. Έτσι, δημιουργεί ένα πολιτικό πλαίσιο αντίθεσης με τη δεξιά το οποίο τίθεται από τώρα για τις εκλογές και στο οποίο άριστα επενδύει.

Ο Καραμανλής σε μια ανύποπτη στροφή βγαίνει από τη μέση. Το ΠΑΣΟΚ λύνει τα χέρια του και χαρίζει τη *ψυχολογική ανακούφιση* στους οπαδούς του. Έτσι η λεγόμενη *διανδρία* αστικής πολιτικής παίρ-

νει μια εξέλιξη με την αποπομπή απ' αυτήν του ενός. Του Καραμανλή. Ο Παπανδρέου και ο πολιτικός πυρήνας γύρω απ' αυτόν είχε διαφορετική αντίληψη για τη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας.

Η κατάρτιση πάντως, του πολιτικού παιγνιδιού που έγινε μεταπολιτευτικά και με πρωτοβουλία του Καραμανλή, εξακολουθεί και τώρα να ισχύει. Τα πλαίσια στα οποία λειτουργεί η αστική εξουσία όχι μόνο αλλάζουν αλλά διευρύνονται επί ΠΑΣΟΚ. Ας δούμε όμως σε μια εξέλιξη αυτή την πολιτική.

Η επιστροφή του Κ. Καραμανλή το 1974 και η έναρξη της μεταπολιτευτικής περιόδου αποτελούν σημείο εκκίνησης για τη μεταβολή της ποιότητας του πολιτικού παιγνιδιού. Μεταβολή που γίνεται εμφανώς στη σύγκριση της περιόδου μετά το '74 με την περίοδο απ' τη λήξη του εμφύλιου ως το τέλος της χούντας. Την περίοδο αυτή χαρακτηρίζει η αδυναμία της εξουσίας να επιβάλει τη νομιμότητά της στη συνείδηση μεγάλου μέρους του λαού. Έτσι θα δημιουργηθεί ένα ασταθές κατασκευάσμα, στηριγμένο στη βία και στις συννομοσίες, που χωρίς εσωτερική συνοχή θα φτάσει στα Ιουλιανά και στο στρατιωτικό πραξικόπημα.

Απ' το '74 θα αρχίσει η αντίστροφη μέτρηση με την κατασκευή ενός φερέγγυου και δημοκρατικού προσώπου του κράτους σε μια φιλελεύθερη βάση, όπου θα μπορούν άνετα τα κόμματα να εναλλάσσονται στην εξουσία κι ο πολίτης θα χρησθεί κυρίαρχος και άξιος να απολαμβάνει την κρατική προστασία.

Αυτή η μεταβολή παραπέμπει άμεσα στη διαδικασία της οικονομικής ανάπτυξης

που συντελέστηκε στην προηγούμενη περίοδο και αξιοποιεί τις κοινωνικές μεταβολές που έφερε αυτή η διαδικασία, δημιουργώντας ένα εύφορο έδαφος για να αποδοθεί στο κράτος η χαμένη του αίγλη.

Τη στιγμή που επιλέγεται η εξουσία να ασκηθεί μέσα από ένα πολιτικό παιχνίδι που θα παίζεται με σύγχρονους κανόνες στο παιχνίδι αυτό είναι ευπρόσδεκτος ο καθένας αρκεί να αποδεχτεί αυτούς τους κανόνες. Η νομιμοποίηση του ΚΚΕ το '74 αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα για τον αποχρωματισμό του κράτους απ' τα βάρβαρα αντικομμουνιστικά του χαρακτηριστικά. Για την αριστερά η νομιμοποίηση σήμαινε την πρόσκληση για τη... συμμετοχή της στο νέο παιχνίδι. Μια πρόσκληση για την οποία η ίδια βάλθηκε με θέρμη να αποδείξει ότι ήταν άξια. Πράγματι μπορούμε να δούμε πως οι κινήσεις των κομμάτων και των φορέων που εδώ αναφέρονται ως αριστερά και κατέληγαν όλη αυτή την περίοδο σε «θετικές προτάσεις» για την άσκηση της εξουσίας σύμφωνα με τις δικές της απαιτήσεις. Από κάποια στιγμή και μετά μάλιστα θεώρησε τον εαυτό της άξια να συμμετέχει στην άσκηση της εξουσίας και άρχισε να διεκδικεί αυτή της τη συμμετοχή. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέσα απ' αυτούς τους προσανατολισμούς εξουδετερώθηκε το διεκδικητικό κίνημα και δημιουργήθηκε μια συνδικαλιστική γραφειοκρατία άμεσα υποταγμένη στους κομματικούς διακανονισμούς.

Η άνοδος του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία το 1981 αποτέλεσε κομβικό σημείο για την εξέλιξη των πολιτικών όρων στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού. Μια αριστερή εκδοχή για τη διακυβέρνηση της χώρας άρχισε, χωρίς σημαντικά εμπόδια, να βρίσκει το δρόμο της πραγμάτωσης. Ήταν η επικύρωση του αριστερού μεταπολιτευτικού οράματος. Το ΠΑΣΟΚ έπαιρνε τη σκυτάλη του εκσυγχρονισμού και η αριστερά έβλεπε τον εαυτό τους πιο κοντά στην

εξουσία. Οι παραινήσεις, οι συμβουλές και η κριτική στην αυτοδυναμία του ΠΑΣΟΚ αποτέλεσαν την κύρια μορφή της κινητικότητάς της.

Ο Κ. Καραμανλής υπήρξε παρών σ' όλη αυτή τη δεκάχρονη διαδικασία είτε σαν πρωτοπόρος και πρωταγωνιστής στην πρώτη μεταπολιτευτική περίοδο, είτε σαν εγγυητής της ομαλότητας και σημάδι των ορίων στην περίοδο της αλλαγής.

Βέβαια τώρα, το ΠΑΣΟΚ όχι μόνο δεν ψηφίζει Καραμανλή αλλά ζητά και αναθεώρηση του συντάγματος. Ένα τέτοιο θέμα δεν έλειπε απλά από την προεκλογική ζύμωση, από τους τωρινούς προβληματισμούς των κομμάτων, ακόμα και από τη μέχρι τώρα πολιτική της κυβέρνησης αλλά *ούτε καν έμπαινε άμεσα από κανέναν σαν ορατή λύση. Αυτό που έγινε δηλ. δεν απασχόλησε στο πρόσφατο παρελθόν το ΠΑΣΟΚ, δεν μπήκε πουθενά, δεν παίχθηκε, δεν έγινε πολιτικό θέμα και το κυριότερο δεν απασχόλησε τόσο καιρό τον λαό.* Ήταν κάτι που έλειπε από όλη αυτή τη διαδικασία. Ενώ τα πάντα έδειχναν ότι το ΠΑΣΟΚ ψηφίζει Καραμανλή κι ενώ το πρωί ακόμα της συνεδρίασης ο Γιαννόπουλος, Τζουμάκας κ.ά. δήλωναν ότι θα ψηφίσουν Καραμανλή σε λίγο όλη αυτή η εικόνα γκρεμίζεται και μένει έκθετος ο συμπολιτευόμενος τύπος. Αυτή η πολιτική της συνωμοτικότητας, των σκοτεινών παρασκηνίων, του παρά πέντε, φαίνεται ότι κερδίζει προς το παρόν το παιχνίδι.

Εκείνο που φάνηκε δεν ήταν μόνο κάποιος αιφνιδιασμός από ΠΑΣΟΚ αλλά *η μεγάλη άνεση στις κινήσεις του. Το ΠΑΣΟΚ έδειξε ότι και στρατηγικούς προσανατολισμούς ξέρει να τοποθετεί αλλά και να κάνει οτιδήποτε και όποτε θέλει.*

Μήτσος Σβέλτος

Η εναλλακτική πρόταση του ΚΚΕεσ.

Πριν λίγες μέρες κυκλοφόρησαν οι θέσεις της Κ.Ε για το 4ο συνέδριο του ΚΚΕεσ.² Είναι ένα κείμενο που συμπυκνώνει τις θέσεις της ηγεσίας του εσ. για την διεθνή κατάσταση στη χώρα μας και την εναλλακτική πρόταση του κόμματος για την επίτευξη της «δημοκρατικής εξουσίας» των εργαζομένων, την οικονομική ανάκαμψη και για μια ανεξάρτητη δημοκρατική κατεύθυνση στην εξωτερική πολιτική.

Όσοι περίμεναν μια αλλαγή βασικών θέσεων της ηγεσίας του εσ. στα πολιτικά ζητήματα του σήμερα, θα απογοητευτούν γιατί για μια ακόμα φορά έχουμε να κάνουμε με ένα γενικόλογό κείμενο που προσπαθεί να αποδείξει ότι στην σημερινή κατάσταση... πρέπει να εκφραστεί μια νέα δυναμική που ελπιδοφόρο δείγμα της αποτελεί η αύξηση της επιρροής του ΚΚΕεσ. και ότι «αναγκαία προϋπόθεση για μια αποφασιστική ενίσχυση του ΚΚΕεσ. δηλ. η συμμετοχή του κόμματος στη νέα βουλή με αυξημένα ποσοστά».

Το όλο κείμενο αποδεικνύει ότι το πρόβλημα που έρχεται να λύσει το συνέδριο δεν είναι η ανάλυσή της «νέας κατάστασης» που δημιουργείται στον κόσμο και την Ελλάδα αλλά το πρόβλημα των εκλογών. Γι αυτό και η επιμονή να γίνει το συνέδριο πριν τις εκλογές ώστε να βρίσκονται τα μέλη σε στρατιωτική ετοιμότητα, συντεταγμένοι. (Λ.Κύρκος).²

Ας κοιτάξουμε όμως το κείμενο από πιο κοντά, ξεκινώντας από την ανάλυση για τις «ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ» στην τετραετία. Στο κεφάλαιο αυτό το κείμενο ασκεί κριτική στην κυβερνητική πολιτική του ΠΑΣΟΚ, κριτική που συμπυκνώνεται σε ένα και μόνο σημείο την αντιφατικότητα της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ στο ζήτημα των ουσιαστικών διαρθρωτικών αλλαγών

«που αντικαταστάθηκαν από μεταρρυθμίσεις διαρθρωτικού και βελτιωτικού χαρακτήρα» που δεν λύνουν το πρόβλημα,» ...ενώ ταυτόχρονα υιοθετούνται δεξιές αντιλήψεις και πρακτικές στο κυβερνητικό έργο». Κατηγορεί δηλαδή το ΠΑΣΟΚ ότι οι διαρθρωτικές αλλαγές δεν μπόρεσαν να ξεπεράσουν τα όρια του συστήματος, αυναντώντας να καταλάβει για μια ακόμα φορά ότι αυτό ακριβώς που λέγαμε αστικό εκσυγχρονισμό ήταν αυτή ακριβώς η διύρυνση των ορίων του συστήματος. Δεν κατάλαβε πάλι η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ του εσ. ότι αυτές που ονομάζει «θετικά στοιχεία της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ» δηλ. «αναγνώριση εθνικής αντίστασης, βελτίωση του πολιτικού κλίματος, άνοιγμα διαδικασίας θεσμικών αλλαγών στην τοπική αυτοδιοίκηση, Παιδεία, την υγεία είναι επίσης ενταγμένες μέσα στα πλαίσια του κράτους δικαίου που εγκαθιδρύθηκε με την πτώση της δικτατορίας, αλλαγές δηλαδή που θα αναμενόταν και από μια Καραμανλική κυβέρνηση (όπως η αναγνώριση του Πολυτεχνείου).

Διαπιστώνει η ηγεσία του εσωτερικού ότι οι δεξιές επιλογές που διασφαλίζουν τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης του ΠΑΣΟΚ εμφανίζεται σαν εκκρεμές που κινείται ανάμεσα στον τρίτο δρόμο προς σοσιαλισμό και την δεξιά πολιτική. Έτσι η διέ-

ξοδος από την αντιφατικότητα της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ είναι «η αλλαγή των συσχετισμών στο χώρο της αριστεράς με την ενίσχυση του ΚΚΕεσ. γιατί η πολιτική του έχει εξασφαλίσει μια ευρύτερη λαϊκή επιδοκιμασία (SIC!!!). Η ενίσχυση αυτή του ΚΚΕεσ. «εντάσσεται στο συνασπισμό των προοδευτικών πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων» με στόχο «μια κυβέρνηση συνεργασίας που θα σταθεροποιήσει το εκκρεμές στην προοδευτική του πλευρά». Εμπόδιο στην προοπτική αυτή είναι ο νέος εκλογικός νόμος που απ' τη μια μεριά περιθωριοποιεί τις άλλες προοδευτικές δυνάμεις και κυρίως δίνει την δυνατότητα στην δεξιά να επανέλθει στην εξουσία.

Η μη επάνοδος της δεξιάς είναι ο κοινός τόπος των κομμάτων της αριστεράς, μόνο που διαφωνούν στον τρόπο επίτευξής της. Για το ΚΚΕεσ. η άδοξη απλή αναλογική λύνει το ζήτημα αναδεικνύοντας τις επερχόμενες εκλογές σαν το κυρίαρχο ζήτημα.

Αδυνατώντας να κατανοήσει την σημασία της ανάληψης της εξουσίας και της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ, αδυναμία που οφείλεται στην πολιτική αδυναμία του εσ. να διαφοροποιηθεί από το ΠΑΣΟΚ που υπερκάλυψε τις θέσεις του στα κυριότερα ζητήματα αναγκάζοντάς το να βρίσκεται στο πλευρό του στα ζητήματα των διαρθρωτικών αλλαγών, το μόνο που έχει να διακηρύξει είναι ότι η συμμετοχή του στην κυβέρνηση θα αποτρέψει τις αντιφάσεις οδηγώντας σταθερά την χώρα προς τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό.

Αλλά ο «πασοκισμός» του ΚΚΕεσ. συνεχίζεται στις αντιλήψεις για «πρόγραμμα αλλαγών για τον εκσυγχρονισμό* και τη διέγερση της παραγωγικής βάσης* της οικονομίας, ενσωματώνοντας νέες αξίες και επιλογές στην ανάπτυξη, ένα πρόγραμμα δημοκρατική τομή* (:)** στις σχέσεις εργαζομένων με το ιδιωτικό κεφάλαιο, στην προοπτική της αυτοδιαχείρισης» (θέση 16). Ενώ στη θέση 28 πιστεύει ότι «η

οικονομία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει οξυμμένα προβλήματα εκσυγχρονισμού και αναδιάρθρωσής της*», πιο κάτω γράφεται ότι η «σταθερή τάση αποβιομηχάνισης* της χώρας εξαιτίας της ανικανότητας* της μεγαλοαστικής τάξης». Τέτοια εκσυγχρονιστική διάθεση, φίλοι, ούτε το ΠΑΣΟΚ, φαντάζομαι διαθέτει. Οι οικονομικοί καλλωπισμοί του συστήματος δεν τελειώνουν εδώ: Στη θέση 30 γράφεται «Με ένα υψηλότερο επίπεδο παραγωγικότητας* (:)**, με επενδύσεις που θα χρησιμοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία* (:)*». Στη θέση 31 το ΚΚΕ εσ. προτείνει αυθεντικό (:)* * δημοκρατικό προγραμματισμό και υπογραμμίζει την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, ξαναμιλώντας για εκσυγχρονισμό. Εδώ κορυφώνεται ο ΠΑΣΟΚισμός των θέσεων της Κ.Ε. υιοθετώντας τον όρο δημοκρατικός προγραμματισμός του ΠΑΣΟΚ³ χωρίς να κάνει άμεση αντιδιαστολή πέραν του επιπέδου «αυθεντικό». Στη θέση 33 μιλά για «συμφωνίες με ιδιωτικές επιχειρήσεις που με συγκεκριμένα κίνητρα θα εξασφαλίζουν ένα λογικό* (:)** περιθώριο κέρδους στον επιχειρηματία...». Τέλος στη θέση 36 γράφεται ότι «ο τύπος ανάπτυξης που προτείνει το ΚΚΕ εσ. έχει σαν συστατικό την... ανάπτυξη στο διεθνή καταμερισμό*». Αν αυτά όλα δεν σημαίνουν αστική ανάπτυξη, τότε τι σημαίνουν;

Αδυνατεί επίσης το ΚΚΕεσ. να καταλάβει ότι ο δρόμος προς «το σοσιαλισμό που το ΠΑΣΟΚ αλλά και το ίδιο προτείνει δεν συνιστά παρά μια παραλλαγή του δοκιμασμένου σε πολλές χώρες της δύσης συνταγματικού δρόμου»⁴.

Αδυνατεί να κατανοήσει ότι η ανάληψη της διακυβέρνησης από το ΠΑΣΟΚ αποτελεί «τομή ως προς το πολιτικό σκηνικό και τους πολιτικούς συσχετισμούς» τομή όμως μέσα στη συνέχεια των καπιταλιστικών και ιδεολογικών σχέσεων εξουσίας. Τομή μέσα στην καπιταλιστική συνταγματική νομιμότητα. Τομή που εντάσσεται στο εσωτερικό

του «κράτους δικαίου» που διαδέχτηκε το μετα-εμφυλιοπολεμικό κράτος των εθνικοφρόνων⁴.

Οι αδυναμίες αυτές ανάλυσης του ΚΚΕεσ. υποχρεώνουν την ηγεσία του σε μια επανάληψη θέσεων του 3 συνεδρίου και σε μια «εκλογιστική πολυσυλλεκτική φρασεολογία» (όπως κατηγορεί το ΚΚΕεσ. το ΠΑΣΟΚ) κάνοντας έκκληση σε κοινωνικές ομάδες ακόμα και στο περιθώριο, αποκρύβοντας τη δική του προσφορά στην απομόνωσή τους. Μιλάει για υποστολή των μαζικών κινημάτων αποσιωπώντας την εκφυλιστική προσφορά του (συνδιοίκηση στα Πανεπιστήμια).

Γενικότερα όλες οι επιμέρους «εναλλακτικές προτάσεις» της ΚΕ του ΚΚΕεσ. εντάσσονται στην αλοιθωρή προοπτική του «συνταγματικού δρόμου» προς το σοσιαλισμό, που είναι άσχετος με τα οράματα τα δικά μας όσο (θέλουμε να ελπίζουμε) και της βάσης του. Εξ άλλου η προσπάθεια αποκλεισμού του Ρήγα δείχνει τη διαφωνία της νεολαίας στην «συναινετική

πολιτική» της ηγεσίας του.

Κλείνουμε με την ευχή ότι αυτή τη φορά δεν θα μπορέσουν να φιμωθούν οι διαφορετικές προτάσεις της βάσης μέσα στα διαδικαστικά τερτίπια και τις «ύπουλες» εκκλησίες ομοψυχίας μπροστά στις εκλογές.

Δημήτρης Μακρής

* Οι υπογραμμίσεις δικές μας.

** Τα ερωτηματικά δικά μας.

1. Αυγή 12 Φεβρουαρίου 1985.

2. Ο Μπανιάς πρότεινε αντίθετα να γίνει μετά τις εκλογές με το σκεπτικό, πιστεύουμε, της απάλυνσης κάποιων σοβαρών αντιθέσεων που πιθανόν να προκείψουν στο Ρήγα και (όχι μόνο) μετά από μια νέα αποτυχία του κόμματός.

3. Κατευθυντήριες γραμμές της κυβερνητικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ, σελ. 33-40, Νοέμβρης 77.

4. Γ. Μηλιού, Μ. Σπάθη: Η προεκλογική συγκυρία, η Αριστερά και ο νέος εκλογικός νόμος. Θέσεις 10, σελ. 17-18.

Εκσυγχρονισμός στο στρατό

Η βραχύβια ύπαρξη Ομάδας Πρωτοβουλίας Πολιτών για το Στρατό στη πόλη μας, οι επιθέσεις που δέχτηκε, η δίκη που οργανώθηκε εναντίον της, αλλά κύρια οι συζητήσεις που διαμειφθηκαν μεταξύ των μελών της είτε δημόσια (στην εκδήλωση που διοργανώθηκε στο Αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου με ομιλήτῃ από την «Επιτροπή για το Στρατό») είτε κατ' ιδίαν στην προσπάθεια έκφρασης κάποιων απόψεων σχετικά με το ρόλο του στρατού σαν μηχανισμού (ιδεολογικού ἢ και μη), για τον εκσυγχρονισμό στο στρατό, για τον «αξιόμαχο» κλπ έδωσαν το έναυσμα για το ξεκίνημα κάποιου διαλόγου τότε σχετικά με τα παραπάνω θέματα.

Σήμερα στα Γιάννενα, και αυτό προς μεγάλη χαρά των διαφόρων ενωματαρχών, μοιράρχων και ανθυπομοιράρχων της χωροφυλακής που παρακολουθούν από κοντά αυτές τις εξελίξεις, δεν υπάρχει η πολυθρύλητη Ομάδα Πρωτοβουλίας για λόγους περισσότερο νομοτελιακούς. Ανεξάρτητα από την ύπαρξη της Ομάδας όμως οι αυτοκτονίες φαντάρων στα Γιάννενα συμβαίνουν, η κυβέρνηση προχωράει στην «αγορά του αιώνα», στη θέσπιση ενός ν.20-1 μεταφρασμένου στη δημοτική, στη ψήφιση νομοσχέδιου για τη δημιουργία του νέου σώματος των πραιτωριανών μισθοφόρων που θα χειρίζονται το Λέοπαρντ και άλλα οπλικά συστήματα εξελιγμένης τεχνολογίας.

Το ζήτημα δηλαδή μας μπιάνει, είτε υπάρχει η Ομάδα, είτε όχι.

α. Το θεσμικό πλαίσιο του στρατού.

Ο στρατός σαν δημιουργήμα της ταξικής κοινωνίας έχει σαν κύρια αποστολή τη διαφύλαξη της ατομικής ιδιοκτησίας και τη διατήρηση των εκάστοτε κυρίαρχων σχέσεων παραγωγής και εξουσίας. Ο στρατός

της καπιταλιστικής κοινωνίας «προστατεύει» το κοινωνικό-οικονομικό καθεστώς από τον εξωτερικό κίνδυνο που εμφανίζεται στα πλαίσια του διεθνούς ανταγωνισμού των κυρίαρχων τάξεων και παράλληλα υπερασπίζει την καπιταλιστική κοινωνική δομή όταν αυτή κινδυνεύει από την όξυνση των ταξικών αντιθέσεων επί την άνοδο της ταξικής συνείδησης της εργατικής τάξης.

Η δομή και λειτουργία του στρατού είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εκάστοτε φάση ανάπτυξης των μέσων παραγωγής. Κάνοντας μια σύντομη ιστορική αναδρομή βλέπουμε τον αρχαίο Ελληνικό και Ρωμαϊκό στρατό όπου η ταξική θέση κάποιου καθόριζε τη θέση του στη στρατιωτική ιεραρχία, τη μονάδα που ανήκε και την ποιότητα του οπλισμού του, το στρατό των φεουδαρχών όπου οι μεν ευγενείς πολεμούσαν ντυμένοι με τις πανοπλίες τους ενώ οι δουλοπάροικοι μετέφεραν τα όπλα, φρόντιζαν τα άλογα ἢ στη καλύτερη (όπως το πάρεει κανείς) περίπτωση πολεμούσαν άθλια οπλισμένοι σαν βοηθοί των ευγενών και τέλος τον αστικό στρατό οργανωμένο στη βάση της μόνιμης θητείας με σχολές για τους επαγγελματίες αξιωματικούς μόνιμης θητείας με σχολές για τους επαγγελματίες αξιωματικούς με ειδικά εκπαιδευμένα σώματα που χειρίζονται τα όλο και πιο τελειοποιημένα οπλικά συστήματα.

Ο ρόλος του αστικού στρατού καθορίζεται από τη φύση του. Ο αστικός στρατός είναι κατά πρώτο λόγο μηχανισμός καταναγκασμού. Η κύρια δύναμη επιβολής του είναι η φυσική βία που απορρέει από την κατοχή των όπλων. Ο στρατός όμως στο βαθμό της σχετικής αυτονομισής του από την κεντρική πολιτική εξουσία ενισχύει το ρόλο του σαν φορέας συγκεκρι-

μένης ιδεολογίας, του милитарισμού. Ο милитарισμός είναι η πιο ισχυρή, η πιο συγκεντρωτική και πιο αποκλειστική έκφραση του εθνικού, πολιτιστικού και ταξικού ένστικτου αυτοσυντήρησης (βλ. Καρλ Λήμπνεκτ: «Μιλитарισμός και Αντιμιλιταρισμός» εκδ. Παρουσία, σελ. 23).

β. Στρατιωτικός Εκσυγχρονισμός

Η δομή του Ελληνικού Στρατού δεν ανταποκρίνεται στη σημερινή φάση ανάπτυξης του ελληνικού καπιταλισμού.

Ιδιαίτερα με τη στροφή της παγκόσμιας καπιταλιστικής οικονομίας (συμπεριλαμβανομένης και της ελληνικής) στην παραγωγή όλο και περισσότερο τελειοποιημένων οπλικών συστημάτων (βλ. μέσωσ καταστροφής) με απώτερο σκοπό την αλλαγή στην οργανική σύνθεση του κεφάλαιου και τη διατήρηση του μέσου ποσοστού κέρδους για τους καπιταλιστές σε ψηλά επίπεδα (βλ. Ερνέστ Μαντέλ: 'Υστερος Καπιταλισμός, εκδ. Gutenberg, σελ. 254-256) και την αναγκαιότητα για την υιοθέτηση των νέων όπλων από τους στρατούς, πράγμα που απαιτεί προχωρημένες τεχνικές γνώσεις από αξιωματικούς και στρατιώτες, η δομή και νοοτροπία λειτουργίας ελληνικού στρατού μοιάζει το λιγότερο απαρχαιωμένη.

Οι τεχνοκράτες του ΠΑΣΟΚ σωστά πρόβλεψαν ότι σε λίγα χρόνια ο αυστηρός επιλοχίας με το περίεργο γλωσσικό ιδίωμα και με γραμματικές γνώσεις εξαταξίου δημοτικού σχολείου δεν θα έχει τίποτα να

προσφέρει στο «αξιόμαχο» του ελληνικού στρατού. Θα πρέπει να αντικατασταθεί από τον άριστα τεχνικά καταρτισμένο βαθμόφορο που θα μπορεί όχι μόνο να χειρίζεται με άνεση αλλά και να επιδιορθώνει επί τόπου τα νέα ηλεκτρονικά οπτικά συστήματα που αποτελούν τη βάση ενός σύγχρονου στρατού με απαιτήσεις.

Και το νομοσχέδιο βέβαια δεν άργησε να έλθει. Πέντε χιλιάδες θέσεις μισθοφόρων με πενταετή σε πρώτη φάση θητεία δημιουργούνται για να επανδρωθούν τα ακριβοπληρωμένα Λέοπαρντ. Θέσεις με σχετικά ψηλό μισθό, με εφ' άπαξ αποζημίωση και με πολλές υποσχέσεις για σίγουρη επαγγελματική αποκατάσταση μετά τη λήξη της θητείας. Και δεν θα πρέπει σίγουρα να μας εκπλήσσει το γεγονός που σε συνθήκες αυξημένης για τους νέους ανεργίας, οι αιτήσεις έχουν αρχίσει να καταφθάνουν στο ΓΕΕΘΑ σωρηδόν. Πάνω από δύο χιλιάδες (χωρίς να λήξει ακόμα η προθεσμία υποβολής) για τις χίλιες πρώτες θέσεις.

Βέβαια η διαδικασία εκσυγχρονισμού του στρατού δεν εξαντλείται στο νομοσχέδιο «κατάταξης εθελοντών», έχει άμεση σχέση με τη δαπάνη τεράστιων ποσών για την αγορά των νέων οπλικών συστημάτων, όπου εντάσσεται και η «αγορά του αιώνα», στη δημιουργία πολλών κέντρων προσέλευσης νεοσυλλέκτων, στη λειτουργία πρότυπου κέντρου νεοσυλλέκτων της Αεροπορίας στη Τρίπολη πειραματικού χαρακτήρα κ.λ.π.

Και η Αριστερά πώς αντιμετωπίζει το φαινόμενο; Δυστυχώς παρά την αντίθεσή της και στο νομοσχέδιο των εθελοντών και εν μέρει στην αγορά του αιώνα, δεν μπόρεσε να πείσει το κόσμο. Και σίγουρα δεν φταίει μόνο η πολιτική σιωπηρής συναίνεσης που ακολούθησε απέναντι στο ΠΑΣΟΚ, είναι και που τα επιχειρήματά της χωλαίνουν ιδεολογικά. Δυστυχώς!!

Κώστας Σκορδούλης

πανεπιστήμιο και γιάννενα

Η έρευνα του περασμένου τεύχους, με θέμα «Πανεπιστήμιο και Γιάννενα», πέρα από τα ευτράπελα που μας έδωσε την ευκαιρία να απολαύσουμε, μας οδήγησε σε ορισμένα συμπεράσματα (γνωστά λίγο πολύ), σχετικά με την αντιμετώπιση του πανεπιστημιακού χώρου από ορισμένους νέους φοιτητές, όπως και την αντιμετώπιση του φοιτητικού στρώματος από Γιαννιώτες και μαθητές.

Έτσι, μετά από είκοσι ένα χρόνια λειτουργίας του πανεπιστημίου των Ιωαννίνων, ο φοιτητής παρουσιάζεται ή σαν «στοιχείο ανατρεπτικό», «ανήθικος» και «διαφθορέας», ή σαν φορέας ριζοσπαστικών ιδεών, απελευθερωμένος και αγωνιστής. Από τη μία λοιπόν, (μέσα από τη συντηρητική αντίληψη του Γιαννιώτη πολίτη, που αμφισβητήθηκε η ηθική του), παρατηρείται μια ομογενοποίηση των φοιτητών μέσα από το πρίσμα του «αναρχικού», του «μαλλιά», του «χαραμοφάη» που τρώει τα λεφτά των γονιών του.

Το πόσο βέβαια τα πρότυπα αυτά ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα είναι άλλο ζήτημα. Ο φοιτητής που παρουσίαζε μια έντονα διαφοροποιητική στάση μέσα από τις κοινωνικές του σχέσεις, την παρουσία του σε ορισμένους χώρους και τη ζωή του γενικότερα, ή είχε μια δυναμική παρέμβαση στην κοινωνική και πολιτική ζωή (κυρίως μιας επαρχιακής και συντηρητικής πόλης όπως τα Γιάννενα), τείνει να εκλείψει σαν φαινόμενο.

Η άλλη όψη της έρευνας αφορά απαντήσεις που δόθηκαν από πρωτοετείς φοιτητές, σχετικά με την πανεπιστημιακή τους

ζωή (σπουδές, άλλες απασχολήσεις, κ.λ.π.). Αν και τα άτομα που ρωτήθηκαν ήταν λίγα και από μια μόνο σχολή (ιατρική), οι απαντήσεις στάθηκαν ικανές για την επιβεβαίωση κάποιων πραγμάτων. Έτσι η νοοτροπία που περνά ήδη μέσα από το σχολείο (και κυρίως στις τελευταίες τάξεις του Λυκείου), συνεχίζεται με την είσοδο στο πανεπιστήμιο. Το πολύ διάβασμα, το άγχος, η ενασχόληση με τα μαθήματα της δέσμης μόνο, που δόθηκαν σαν αντίτιμο για να μπουν σ' αυτό συνεχίζεται με την εντατικοποίηση των σπουδών, την εφαρμογή των εξαμήνων, τη μεγαλύτερη εξειδίκευση, την προβολή του «επιστήμονα», του διανοούμενου, του τεχνοκράτη.

Έτσι με την αποδοχή των προτύπων που προβάλλονται διαμορφώνεται ο τύπος του απολίτικου φοιτητή, που η μόνη του ασχολία είναι η βελτίωση των σπουδών του.

Αφού πλέον οι συνελεύσεις δεν έχουν λειτουργικότητα, μια προκήρυξη ούτε καν διαβάζεται, και η πολιτική ακινησία (πέρα από το επίπεδο των παρατάξεων) είναι ένα φαινόμενο γενικευμένο στο πανεπιστήμιο, οι φοιτητές σήμερα χωρίζονται σε «μεγαλύτερους χασομέρηδες» από τη μια και σε «μέλλοντες επιστήμονες» από την άλλη. (Ρήσεις των νέων φοιτητών μας).

Ζούμε λοιπόν τα αποτελέσματα μιας ολοκληρωμένης κατάστασης και το μόνο που μας απομένει είναι να την περιγελούμε με μια διάθεση για χιούμορ που έχουμε περισώσει;

Αλεξάνδρα Παϊπέτη

ΕΡΕΥΝΑ: Ο μαρξισμός στο Παν/μιο

Είναι γνωστό ότι ο μαρξισμός ως μάθημα και ως μέθοδος διδάσκεται αλλά και χρησιμοποιείται στο Πανεπιστήμιό μας. Τα ερωτήματα που γενιούνται έχουν σχέση με την κοινωνική διάστασή του και με την οπτική ανατροπής του συστήματος που επαγγέλεται.

1. Ο μαρξισμός μέσα στο αστικά εκσυγχρονιζόμενο πανεπιστήμιο συνυπάρχει αλλά και συγκροτεί αυτό που λέμε **αστική ιδεολογία**.

Πώς κατά τη γνώμη σας αυτή η σχέση θραύεται από κάποιον που ως μαρξιστής μάχεται ενάντια σ' αυτή την ιδεολογία;

2. Η διδασκαλία του μαρξισμού στο πανεπιστήμιο, ακολουθεί κατά βάση τους γνωστούς εκπαιδευτικούς δρόμους. Οι μαρξιστές που διδάσκουν το μαρξισμό πώς κατά τη γνώμη σας συνδιάζουν τη διδασκαλία του σε σχέση με την όλη εκπαιδευτική λειτουργία; (εξετάσεις, βαθμοί, καθηγητική εξουσία...).

Παράγουν εναλλακτικούς τρόπους;

Για παράδειγμα, ο φοιτητής που βαθμολογείται με εννιά είναι καλός μαρξιστής, ενώ αυτός που βαθμολογείται με πέντε είναι κακός;

3. Πιστεύετε ότι η διδασκαλία του μαρξισμού στα πανεπιστήμια, αποτελεί μια επαναστατική κατάκτηση; Ή μήπως εντάσσεται στα πλαίσια της εκσυγχρονισμένης εκπαίδευσης εξυπηρετώντας τις σημερινές ανάγκες της αστικής κοινωνίας;

4. Η Φιλοσοφική σχολή, όπου διδάσκεται ο μαρξισμός στο πανεπιστήμιό μας είναι μια σχολή που παράγει κυρίως καθηγητές για τη μέση εκπαίδευση. Σε σχέση μ' αυτό το επάγγελμα και μόνο, όσοι διδάχτηκαν μαρξισμό σε τι θα διαφέρουν απ' αυτούς που δεν το διδάχτηκαν ως αυριανοί καθηγητές; Θα ανατρέψουν δηλαδή την ιεραρχία και την αστική ιδεολογία που διαπερνά και τη μέση εκπαίδευση;

Σημείωση.

Η διερεύνηση που επιχειρούμε δεν έχει σαν σκοπό της την αβίαστη άρνηση της διδασκαλίας του μαρξισμού. Άλλωστε εκείνο που μας διακατέχει σαν σκέψη είναι η άρνηση του ρόλου του αστικού πανεπιστημίου και η έρευνά μας έχει σκοπό την αμφισβήτησή του.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ:

«Η μαρξική μεθοδολογία, ως εκπαιδευτική διαδικασία συμβάλλει στην επίγνωση της προβληματικής που θέτει η κοινωνία»

1. Οι ερωτήσεις για το μαρξισμό έχουν νόημα όταν είναι μαρξιστικά διατυπωμένες. Δεν κατανοώ τη γενίκευση «αστικά εκσυγχρονιζόμενο πανεπιστήμιο», ούτε την ακοινωνιολόγητη φράση (για «φράση» πρόκειται) «και συγκροτεί αυτό που λέμε αστική ιδεολογία». Η συγκεκριμένη διάσταση του θέματος είναι η ακόλουθη: ισχνή μερίδα διδασκόντων, στο βαθμό που μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση του προγράμματος σπουδών, επιλέγει να διδάξει και μαθήματα μαρξισμού, κυρίως όμως χρησιμοποιεί της μαρξική μεθοδολογία στην ανάλυση των προβλημάτων που συζητά. Επομένως στη νησίδα του ολικού προγράμματος σπουδών ορισμένοι διδάσκοντες, στο μέτρο που κατακτούν καθημερινά το μαρξισμό (ο κίνδυνος της κομματικής «δωρεάς» και της ιδεολογικής επιφοίτησης, είναι προφανής), συνειδητοποιούν τα αδιέξοδα της ελληνικής κοινωνίας και προβαίνουν, κατά την υπόδειξη του Marx, στη «ριζική κριτική του υπάρχοντος». Θα ήθελα να επεκτείνω το ερώτημα σ' ένα πεδίο που σε πρώτη ματιά δεν υπονοεί: ο μαρξιστής που εργάζεται στο πανεπιστήμιο μπορεί και να το υπερβαίνει με την εμβέλεια των γραπτών του και την πολιτική του πρακτική.

2. Νομίζω ότι και σ' αυτή την ερώτηση η προσδοκία σας απολυτοποιεί το μαρξισμό, ακριβώς για να τον εξουθενώσει. Υπάρχει κάποιο δεδομένο πρόγραμμα σπουδών, κάποιο ωρολόγιο πρόγραμμα, ο νόμος πλαίσιο, η εκπαιδευτική παράδοση

της Σχολής, η παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση του διδάσκοντα. Τα πάντα, λοιπόν, γίνονται «μαθήματα» για να χωρίσουν, κάποτε σε αδειανές αίθουσες, στο πρόγραμμα. Εξάλλου η συγκρότηση μιας μαρξιστικής παιδαγωγικής δεν αποτελεί περιδιάβαση σε αυτοδύναμο χώρο τιτάνων. Ούτε, πάλι, αυτή εξαντλείται, όπως υπολανθάνει στην ερώτηση, σε κάποιες αναζητήσεις της «αντι-αυταρχικής» εκπαίδευσης. Πάντως η μαρξική μεθοδολογία, ως εκπαιδευτική διαδικασία, συμβάλλει στην επίγνωση της προβληματικής που θέτει η επικοινωνία, βασίζεται στο διάλογο, περιορίζει το εξουσιαστικό πλέγμα της γνώσης και εξασφαλίζει, με τη γραπτή ή προφορική συμμετοχή των συζητητών, την αυτοδιαχείριση του «μαθήματος». Φυσικά, το παράδειγμα του ερωτήματος, παρά την πρόθεσή του, διατηρεί τον προσανατολισμό της καθιερωμένης εκπαιδευτικής πράξης.

3. Φοβούμαι ότι η διατύπωση του ερωτήματος μαρτυρεί κοινωνικό και ιδεολογικό «μανιχαϊσμό» και συνάμα διάθεση να απολιθωθεί η μαρξική εννοιολογία. Αν δεν εξακριβώσουμε το συγκεκριμένο ιστορικό πλαίσιο εισόδου των μαρξιστικών αντιλήψεων στο πανεπιστήμιο, τότε η αντιστορική «διαλεκτική» μάς επιφυλάσσει ή την ελαχιστοποίηση της σημασίας ή τη μεγιστοποίηση των προσδοκιών μας. Οι μαρξιστές εμφανίζονται κυρίως μετά τη μεταπολίτευση, όταν ο θεσμοποιημένος αντικομμουνισμός παραμερίστηκε από το ανασυντασόμενο αστικό κράτος. Για την ακρί-

βεια — κι εδώ πάλι διαφωνώ με τη θέση του ερωτήματος — δεν πρόκειται για την εισαγωγή της «διδασκαλίας» του μαξισμού στο πανεπιστήμιο, αλλά για τη δυνατότητα να εκλεγούν ή να εξελιχθούν πανεπιστημιακοί δάσκαλοι που είναι μαρξιστές. Διαφορετικά, όταν δηλαδή θεσμοθετηθεί η ένταξη του μαρξισμού στο πρόγραμμα σπουδών, πρέπει να θεωρείται δεδομένη η «άνωθεν» υπονόμησή του... Μάλιστα, από όσους νομίζουν ότι η κομματική ετικέτα — μια φορά κάθε τέσσερα χρόνια να συνοπογώσουμε δηλώσεις συμπαραστάσης — αρκεί για την εμπάνυση στην προβληματική του μαρξισμού. Πρόκειται, για να χρησιμοποιήσω έναν όρο δικό τους, για τους «αριστερούς του αστικού κόσμου», εφόσον νιώθουν άνετα μέσα στον τελευταίο και κατανικούν την πολιτική τους ενοχή με τη γνωστή ταυτότητα του Τσαρούχη...

4. Η διαφαινόμενη, κι εδώ, μεγιστοποίηση απολήγει στην εκμηδένιση της σημασίας των «μαθημάτων» που διδάσκουν οι μαρξιστές στη Φιλοσοφική Σχολή. Η συγκεκριμένη διάσταση του θέματος είναι η ακόλουθη: η μαρξιστική κατάρτιση των αυριανών εκπαιδευτικών, στο βαθμό που το επιτρέπει το πρόγραμμα σπουδών (κυρίως μνημονεύω τους φοιτητές του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας) μπορεί, αν συντρέξουν κι άλλες παράμετροι, να μετασηματισθεί σε πηγή ερεθισμάτων για την κατανόηση του σχολείου, του χώρου εργασίας τους, ως ιδεολογικού μηχανισμού του ελληνικού κράτους. Όσο για την «ανατροπή» της «ιεραρχίας» και της «αστικής ιδεολογίας», ας μου επιτραπεί να παρατηρήσω ότι τα πράγματα είναι περισσότερο σύνθετα, δυσδιάκριτα τα ιδεολογικά υποσύνολα και «ιδεατός τύπος» η ιδεολογική «καθαρότητα».

Παναγιώτης Νούτσος

ΝΙΚΟΣ ΨΗΜΕΝΟΣ: «Επαναστατική κατάκτηση η διδασκαλία του μαρξισμού στα πανεπιστήμια»

1. Καταρχήν θα μπορούσε κανείς ν' αμφισβητήσει την ορθότητα της θέσης, στην οποία στηρίζεται το ερώτημά σας: Τα ρήματα «συνυπάρχει» και «συγκροτεί» φαίνεται ν' αφαιρούν από το Μαρξισμό εκείνο ακριβώς το στοιχείο που εγγυάται τη δυνατότητά του να «θραύει». Έτσι το ερώτημά σας εμφανίζεται ως περιττό, μια και κάθε θραύση αποκλείεται σχεδόν εξ ορισμού. Όμως, η λεγόμενη αστική ιδεολογία οφείλει να θεωρηθεί όχι ως διαμορφωμένη κατά τρόπο τελικό, αλλά στο διαρκές γίνεσθαι της που δεν αποτρέπει όσες παρεμβάσεις συμβάλλουν στο να εκφράσει πληρέστερα τις δυνάμεις που δρουν σε μια κοινωνία. Ο μαρξιστής, κύριος εκπρόσωπος των πλέον μαχητικών δυνάμεων κάθε κοινωνίας, έχει γι' αυτό μεγάλα περιθώρια δράσης, μιας δράσης που μπορεί να επεκτείνει και μέχρι τη θραύση της σχέσης του με την αστική ιδεολογία καταδεικνύοντας σ' όλους και χωρίς αναπαμό την αναγκαιότητα της επερχόμενης επανάστασης.

2. Οι εναλλακτικοί τρόποι της εκπαιδευτικής πράξης που «παράγουν» όσοι μαρξιστές διδάσκουν στα Πανεπιστήμια αποτελούν, νομίζω, απλή συνέπεια της νέας θεώρησης που οι ίδιοι εισάγουν. Έτσι μέτρο και κριτήριο των αξιολογήσεών τους δεν είναι πλέον ο βαθμός απόκτησης ή απομνημόνευσης κάποιων γνώσεων, αλλά η δυνατότητα κριτικής επεξεργασίας τους κατά τρόπο που ν' αναδεικνύει τόσο την ιστορική διάσταση της επιστήμης όσο και την κοινωνική σημασία των όσων αυτή μας προσφέρει.

3. Αν λάβουμε υπόψη μας το πότε κατέστη δυνατή η διδασκαλία του Μαρξισμού στα ελληνικά Πανεπιστήμια, τότε ίσως να πρέπει να μιλούμε και για επαναστατική κατάκτηση. Εξάλλου, ας μη ξεχνούμε ότι οι φοιτητές ήταν εκείνοι που πρόβαλαν επιτακτικά το αίτημα εισαγωγής τους στο Μαρξισμό.

4. Θα ήταν ασφαλώς αφέλεια να πιστέψουμε πως οι καθηγητές της Μέσης Εκπαίδευσης που άκουσαν στο Πανεπιστήμιο και κάποια μαθήματα για το Μαρξισμό θα γίνουν οι ανατροπείς της κυρίαρχης στα σχολεία τους ιδεολογίας. Εκείνο που μπορούν αναμφισβήτητα να πετύχουν είναι η μεταφορά και καλλιέργεια της νέας θεώρησης που απέκτησαν – στο βαθμό που την απέκτησαν – σ' ένα διαφορετικό χώρο. Την ανατροπή την αναμένουμε, όταν η αναγκαιότητά της γίνει κοινή συνείδηση όλων των φορέων του Γυμνασίου και του Λυκείου. Στη δημιουργία της κοινής αυτής συνείδησης έχουν σίγουρα πολλά να συνεισφέρουν όσοι κατέκτησαν είτε στο Πανεπιστήμιο είτε αλλού τη νέα θεώρηση που ο Μαρξισμός μας παρέχει.

Νίκος Κ. Ψημμένος

Η έρευνα για το Μαρξισμό στο Παν/μιο απευθύνθηκε σε ορισμένους Παν/κούς της Φιλοσοφικής Ιωαννίνων που έχουν άμεση σχέση με το ζήτημα. Στο επόμενο τεύχος θα υπάρξουν και οι απαντήσεις των υπολοίπων.

Για την είσοδο του μαρξισμού στο Παν/μιο

Σήμερα ο μαρξισμός διδάσκεται ή πρέπει να διδάσκεται ή πρέπει να διδαχτεί και για αυτό γίνονται αγώνες για να μπει στο Παν/μιο και στο σχολείο.

Αστοί διανοούμενοι δηλώνουν με περηφάνεια ότι δίδαξαν πρώτοι μαρξισμό (δήλωση στη Βουλή Π. Κανελλόπουλου). Δεξιοί επίσης λένε ότι πρέπει να μπει ο μαρξισμός στο Παν/μιο αρκεί να μη γίνει... «κατεστημένο» να έχει δηλαδή την απαιτούμενη ποσότητα ώστε να είναι μειοψηφία στο συνολικό πρόγραμμα.

Οι μαρξιστές διανοούμενοι δεν κνηγούνται από το κράτος στη μεταπολιτευτική περίοδο, όπως οι ίδιοι δηλώνουν (Ευτύχης Μπιτσάκης), ούτε καν εμποδίζονται.

Μήπως γενικότερα κνηγιέται ο αριστερός λόγος; Ασφαλώς όχι.

Οι διανοούμενοι από το '74 και έπειτα αντιμετωπίζονται με τον τρόπο που ο Ντε Γκωλ είχε πει «ας είναι οι διανοούμενοι αριστεροί και η αστυνομία δεξιά».

Η ανοχή στον προοδευτικό διανοούμενο είναι πια γεγονός. Σ' αυτό το κλίμα νομιμοποίησης της αριστεράς κι επισημοποίησης του αριστερού λόγου, αυτός θα μπει και στο Παν/μιο. Όπως μπήκε στο κρατικό μηχανισμό κι έγινε κρατικός λόγος εκσυγχρονίζοντας τον ελληνικό καπιταλισμό, έτσι ακριβώς θα μπει και στο Παν/μιο στην προσπάθεια που γίνεται για τον εκσυγχρονισμό του.

Μέσα λοιπόν σ' ένα τέτοιο κλίμα ο μαρξισμός μπήκε εκεί όπου ο συσχετισμός δυνάμεων για διάφορους λόγους το επέτρεπε (π.χ. Φιλοσοφική Ιωαννίνων, Κρήτης,

Θεσσαλονίκης κ.ά.) καθώς επίσης σπερματικά σε άλλες θεωρητικές σχολές (Πάντειος).

Αυτό επιτεύχθηκε αρχικά, χάρη στη πρωτοβουλία ορισμένων καθηγητών κι όχι ενταγμένων σε ένα γενικότερο σχεδιασμό.

Από εκεί και πέρα αρχίζουν τα ερωτηματικά κι οι αγτινομίες. Γιατί φυσικά όλοι θα ξέρουν πως ο μαρξισμός είναι ιδεολογία, εργαλείο για την ανατροπή της αστικής κοινωνίας.

Έτσι η είσοδος αυτή είναι κατάκτηση ή ένα ακόμη άλλοθι για τον πλουραλισμό του αστικού Παν/μίου που αναπαράγει την κυρίαρχη ιδεολογία, την ιεραρχία.

Άλλωστε σε τι ενοχλείται από τη διδασκαλία του μαρξισμού;

Μήπως η αντιμετώπισή του σαν μάθημα καταντάει έτσι ώστε ο μαρξισμός να γίνεται κι αυτό αστική ιδεολογία;

Μήπως χάνει την επαναστατικότητα του, γίνεται κλασικισμός ή ακαδημαϊσμός;

Από την άλλη μεριά η ύπαρξη της ιεραρχίας (βαθμοί, εξετάσεις) είναι τόσο αντιμαρξιστική ώστε να κάνει τελικά τους φοιτητές να το βλέπουν σαν ένα ακόμα μάθημα. Ποιοί φοιτητές; Μιλούμε βέβαια για

αυτούς που χρόνο με το χρόνο ενισχύουν τη δεξιά αλλά και τις δεξιές αντιλήψεις, αφού οι παρατάξεις της παραδοσιακής αριστεράς αδυνατούν να έχουν ένα αριστερό εναλλακτικό λόγο που θα έβαζε σε μια άλλη ριζοσπαστική κατεύθυνση το φοιτητικό κίνημα και γενικότερα το λαϊκό κίνημα.

Κι ακόμη μιλούμε για αυτούς που αύριο θα γίνουν καθηγητές στη Μέση Εκπαίδευση. Τι άραγε μαρξιστές θα είναι αυτοί;

Επίσης αυτοί που θα διδαχτούν μαρξιστική οικονομία στο Οικονομικό, τι σόι λογιστές θα γίνουν αύριο;

Τέλος, γίνεται μια πάλη στο «εποικοδόμημα» για να χρησιμοποιήσουμε μια μαρξιστική έκφραση ή πρόκειται για μια εισβολή του αριστερού λόγου και στο αστικό Παν/μιο όπου βέβαια εκσυγχρονίζεται και με αιτήματα εκείνων που το θέλουν περισσότερο προοδευτικό, αριστερό μέχρι την τελική έφοδο;

Ως τότε όμως πιστεύουμε ότι η αστική εξουσία θα στεριώνει πιο γερά, γιατί θα χρησιμοποιεί για τους σκοπούς της και την αριστερά κι ένα γλυκό σαν χάνι μαρξισμό.

Γιάννης Παπάς

Για το ΕΣΥ

Ένας τομέας πάνω στον οποίο εδώ και 3 χρόνια γίνεται μια συστηματική προπαγάνδα (Τύπος, Τηλεόραση) και θέλει να αποτελέσει το επίκεντρο της κοινωνικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ είναι η Υγεία, θεσμικό της κάλυμμα το Ε.Σ.Υ. (Εθνικό Σύστημα Υγείας) και οι νομοθετικές του ρυθμίσεις. Χαρακτηρίζεται κατάκτηση του δημοκρατικού σώματος των γιατρών και λαϊκή επιταγή. Και είναι γεγονός ότι σήμερα το μόνο που δεν συζητείται, μια και θεωρείται δοσμένο, είναι το πολιτικό πλαίσιο της λειτουργίας του.

Αποδεκτό από το ΠΑΣΟΚ και από την κυρίαρχη Αριστερά το θέμα είναι μετατοπισμένο στο πόσο γρήγορα θα εφαρμοστεί.

Κάθε άλλη άποψη που δεν δέχεται το κατεστημένο του νόμου, αλλά ξεκινάει από πριν παρεμβαίνοντας με μια πολιτική και έναν από τη βάση του ριζοσπαστικό λόγο, περιθωριοποιείται και χαρακτηρίζεται αντιδραστική.

Η ανάγκη λοιπόν για μια παρέμβαση και μια ερμηνεία των όσων προωθούνται σήμερα στο χώρο της υγείας γίνεται όλο και πιο επιτακτική.

Ένας διάλογος βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και η δημιουργία «ομάδων πρωτοβουλίας» στους χώρους παροχής υπηρεσιών αποτελεί μια πρώτη σπασμοδική αντίδραση.

Είναι γεγονός ότι κάθε, σε θεσμικά πλαίσια, οργανωτική ρύθμιση μιας ταξικά διαρθρωμένης κοινωνίας αποτελεί απομνήμη της, εκφραστής των αντιθέσεων της. Έτσι

και στην υγεία, με βάση το συσχετισμό των κοινωνικών ομάδων στις οποίες αναφέρεται και με βάση, το διαχωρισμό υγιούς-αρρώστου δημιουργείται ένας χώρος αναφοράς (Νοσοκομείο) μια γλώσσα επικοινωνίας, τα μέσα για τη διαχείρισή της. Συνοδός έννοια η Ιατρική Επιστήμη και αυτοί που την κατέχουν (γιατροί, νοσηλευτικό προσωπικό).

Η ιατρική που σαν μέχρι τώρα φροντίδα της έχει την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης εξασκείται και μεταβάλλεται με βάση τις επιλογές της κάθε φορά εξουσίας. Ασχολία της η μεμονωμένη αρρώστεια (και όχι ο άρρωστος), μακριά από την όποια κοινωνική της προέλευση.

Διαχειριστής της ο τεχνοκρατικός και εκμεταλευτικός χαρακτήρας του σημερινού γιατρού. Η αντίθεση Κράτους-κοινωνικού συνόλου εμπεριστατωμένη στο αντίστοιχο Δημόσιο-Ιδιωτικό που χαρακτηρίζει την εμπορευματική της ταυτότητα αποτελεί και το πεδίο σύγκρουσης των

σημερινών πολιτικών δυνάμεων. Από την μια επικρατούσα αριστερή άποψη για δημοσιοποίηση και η φιλελεύθερη δεξιά πολιτική άποψη για την εμπορευματοποίηση της υγείας (άσχετα αν η διαχείριση από μέρος της εξουσίας δεν μπόρεσε να εκσυγχρονίσει το θεσμό τε στοιχειώδη επίπεδα). Η δημιουργία οργάνων διοίκησης ξεκινά από το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας (ΚΕ-ΣΥ), όργανο ελεγχόμενο από τους έχοντες την πλειοψηφία διορισμένους υπαλλήλους και φτάνει μέχρι τα Διοικητικά και Εποπτικά Συμβούλια των Νοσοκομείων όπου κατά περίεργη σύμπτωση οι εκπρόσωποι Νοσοκομείου (γιατροί, νοσηλ. προσωπικό) αποτελούν πάλι μειοψηφία. Προχωρώντας σε σκλήρυνση της απασχόλησης (θωρο), θέτοντας (κοινωνικά κριτήρια) όταν κρίνουν οι κριτές τους κρινόμενους και μια μισθολογική μιζέρια (παρά τη διαφήμιση των παχουλών μισθών) των γιατρών, που κατά μεγάλο ποσοστό αποτελείται από επιμελητές Γ' (βοηθοί) πενιχρά αμειβόμενους για αποκλειστική θωρη εργασία και των οποίων οι μισθοί σε σχέση με τους διευθύνοντες απέχουν 3-4 φορές.

Η ανάγκη λοιπόν για τη ψήφιση ενός νόμου-πλαίσου ξεπέρασε μια πολιτική επιλογή που να ξεφεύγει από μια τεχνοκρατική αντίληψη, μια διαχειριστική λογική, αυτήν της επιδιόρθωσης της υγείας για τους σκοπούς της παραγωγής. Οι γιατροί συνεχίζουν να ζητούν επέκταση της δημοσιοποίησης και σε άλλους κλάδους (κλινικές ΙΚΑ), ενταγμένοι στη λογική της μισθολογικής αναβάθμισης και του μύθου της μονιμότητας στην απασχόλησή τους.

Η κυρίαρχη αριστερά συνεχίζει να ζητά περισσότερα κονδύλια, δημοσιοποίηση και περιθαλψιακή ισότητα. Μια πολιτική όμως που στοχεύει στα ζητήματα αυτά θα πρέπει να αναγνωρίζει τη μη «ουδετερότητα» των τεχνολογικών μέσων, να τονίζει τη χρησιμότητα και τις πρακτικές που τη γεννούν, αποκαλύπτοντας τα συμφέροντα που κρύβονται πίσω της.

Η σχέση αρρώστια - εργασιακό περιβάλλον - οικονομικοκοινωνικός συσχετισμός, η εμπορευματοποίηση των κοινωνικών υπηρεσιών, η αναπαραγωγή της αστικής ιδεολογίας που θέλει το άτομο πιστό στις θεωρίες του κράτους για «ισότητα» πρέπει να αναδειχθούν από την Αριστερά.

Ο στόχος για κοινωνικοποίηση και αυτοδιαχείριση των μέσων παροχής περίθαλψης από τους ίδιους τους εργαζομένους σε συνεργασία με τους ασθενείς συνεχίζει να αποτελεί αναγκαιότητα.

Η αφύπνιση των εργαζομένων και των γενικών τους συνελεύσεων σαν το μόνο πόλο εξουσίας, η οικονομική τους αυτοτέλεια, η δημιουργία ενός νόμου από τη βάση των εργαζομένων και η συνειδητή πολιτική τους λειτουργία στα πλαίσια του κοινωνικού του ρόλου θα πρέπει να ξεπεράσει τα πλαίσια της μικροπολιτικής, συντεχνιακής τους σχέσης με το θεσμό.

Οι εργαζόμενοι στην υγεία ή θα πάρουν τις τύχες στα χέρια τους ή θα συνεχίσουν να εξαρτώνται από τις ορέξεις κάθε κρατικής και κρατικής εξουσίας που θα θέτει συνέχεια διλλήματα όπως αυτό του Δημοσίου ή Ιδιωτικού.

ΤΕΣΤ

Τι σοί ανδρ

Όλοι οι ανένταχτοι αριστεροί σήμερα συμφωνούμε ότι ο χώρος μας είναι ανομοιογενής. Όλες οι τάσεις, οι κλάσεις και γιατί όχι οι τάξεις υπάρχουν μέσα του. Ευτυχώς ο χώρος μας αδυνατεί να τα χωνέψει σαν πολιτικό στομάχι για να βγάλει προς τα έξω ένα ομογενοποιημένο πολιτικό σκατό, όπως κάτι μοντέρνα αριστερά κόμματα ευρωπαϊκών προδιαγραφών που ξέρω. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα πολλοί ανένταχτοι να μην ξέρουν που κατατάσσονται οι ίδιοι. Αναρχικοί νομίζ

ουν ότι είναι κομμουνιστές και αντιστρόφως, πασατζήδες ότι είναι ΚΟΛΛΗΣΟ και άλλοι βλαστροφές. Αυτά όμως μέχρι τώρα χάρη στο επιστημονικό τεστ μας που για να φτιαχτεί ξεσηκώθηκε ο Φρόντ, ο Νίτσε, ο Μηλιώτης, η Ρεζάν, ο Σαργκάνης και η Αλίκη Βουγιουκλάκη θα σας πει:

• Η ΣΟΙ ΑΝΕΝΤΑΧΤΟΣ ΕΙΣΤΕ.

Απαντήστε τις παρακάτω ερωτήσεις και τρέξτε ταχέως στα αποτελέσματα της προτελευταίας σελίδας, προσθέστε τα «νούμερά» σας και θα δείτε.

ΕΡΩΤΗΣΗ 1:

Ποιά από τις παρακάτω ερωτήσεις σας γοητεύει; (ανεξαρτήτως καισφήσης)

- A. IPSO FACTO
- B. SCRIPTA MANUM
- Γ. STATUS QUO
- Δ. MODUS VIVENDI

ΕΡΩΤΗΣΗ 2:

Αν φτιάχνατε μια μολότφ (που δεν φτιάχνετε), τι μπουκάλι θα χρησιμοποιούσατε;

- A. Μπύρας
- B. Κόκα-Κόλα
- Γ. Σαμπάνιας
- Δ. Κουρτάκη

ΕΡΩΤΗΣΗ 3:

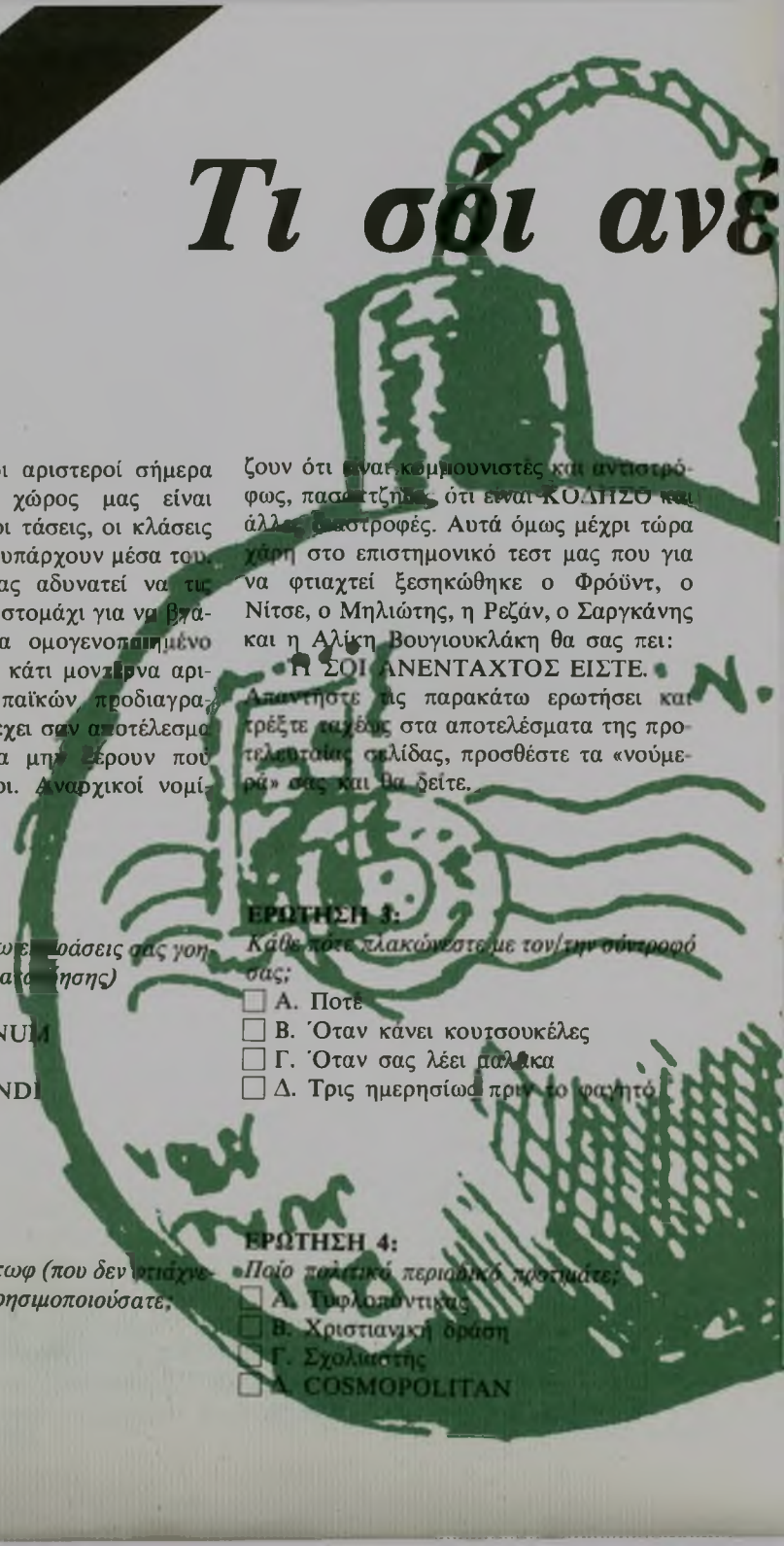
Κάθε ποτε πλακώνεστε με τον/την σύντροφό σας;

- A. Ποτέ
- B. Όταν κάνει κουτσουκέλες
- Γ. Όταν σας λέει μαλάκα
- Δ. Τρις ημερησίως πριν το φαγητό

ΕΡΩΤΗΣΗ 4:

Ποίο πολιτικό περιοδικό προτιμάτε;

- A. Τυφλοπόντικας
- B. Χριστιανική δράση
- Γ. Σχολιαστής
- Δ. COSMOPOLITAN

νταχτος είστε;

ΕΡΩΤΗΣΗ 5:

Όταν περνάτε από την πλατεία Εξαρχείων τι σκέφτεστε;

- Α. Ιησούς Χριστός νικά
- Β. Πώς πάνε άραγε στην Ιντριγκα
- Γ. Έχω να βιάσω βρέφος πολύ καιρό
- Δ. Θα φτάσει η ταυτότητα ή θα χρειαστεί και εκλογικό βιβλιάριο

ΕΡΩΤΗΣΗ 5:

Αν πιάγατε (που δεν θα σπάσετε) κάποια βιτρίνα, ποιού καταστήματος θα ήταν;

- Α. Το περιπτερο μπροστά στον Τσοκά-ωη
- Β. Της TAIGA
- Γ. Του CATINA'S KICHEN
- Δ. Του «Διδυμής».

ΕΡΩΤΗΣΗ 11: Ποιός είναι ο αγαπημένος σας Έλληνας σεξιστογράφος;

- Α. Παύνου
- Β. Μητρόπουλος
- Γ. Κιν
- Δ. Αρκάς

ΕΡΩΤΗΣΗ 8:

Αν σε αγώνα της εθνικής ομάδας μπάσκει ο Γκάλης αστοχήνει τι λέτε;

- Α. Χάσαμε
- Β. Α το μπάκα
- Γ. Άνθρωπος είναι κι αυτός
- Δ. Το καλάθι φταίει

ΕΡΩΤΗΣΗ 9:

Ποιά ταινία από τις παρακάτω προτιμάτε;

- Α. Ο αταίριαστος.
- Β. Κάποτε στην Αμερική.
- Γ. Εκπαιδευοντας τη Ρίτα.
- Δ. Καμπαρέ.

ΕΡΩΤΗΣΗ 10:

Όταν μάbate την άφιξη του Λεπέν στη χώρα μας τι αισθανθήκατε;

- Α. Δίψα για μαύρο αίμα.
- Β. Υπερηφάνεια για τον πλουραλισμό της κυβέρνησης.
- Γ. Ένα «φοίνικα» να πετάει στο δωμάτιό σας.
- Δ. Τίποτε.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11:

Ποιός είναι κατά τη γνώμη σας ο καλύτερος προπονητής;

- Α. Γκμοχ.
- Β. Αλέφαντος.
- Γ. Αρχοντίδης.
- Δ. Γεωργιάκης

ΕΡΩΤΗΣΗ 12:

Ως γνωστόν τις στολές της αστυνομίας έραμε ο οίκος TSEKLENIS. Ποιός οίκος θα θέλατε να ράψει τις στολές φυλακισμένων;

- Α. Πάλι ο TSEKLENIS.
- Β. Ο οίκος Πιερ Μαγκάκης.
- Γ. V. cardos sportswear.
- Δ. Ο Πεταλούδας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 13:

Τι θα θέλατε για τη θητεία σας αν πηγαίνατε;

- Α. Να μην αυτοκτονήσετε.
- Β. Να πατήσετε όσα ψάρια προλάβετε.
- Γ. Να μην χρειαστεί να στείλετε γράμμα στο σχολιαστή.
- Δ. Να έχει μπουρδέλο κοντά στο στρατόπεδο.

Αυτές είναι οι 13 ερωτήσεις. Όσοι πιάσατε 13άρι δικαιούστε μια 14η ερώτηση. Καλά τρελοί είστε και πιστεύετε στα τεστ;

Ακαδημία:

σιωπηρή αποδοχή ή τι άλλο;

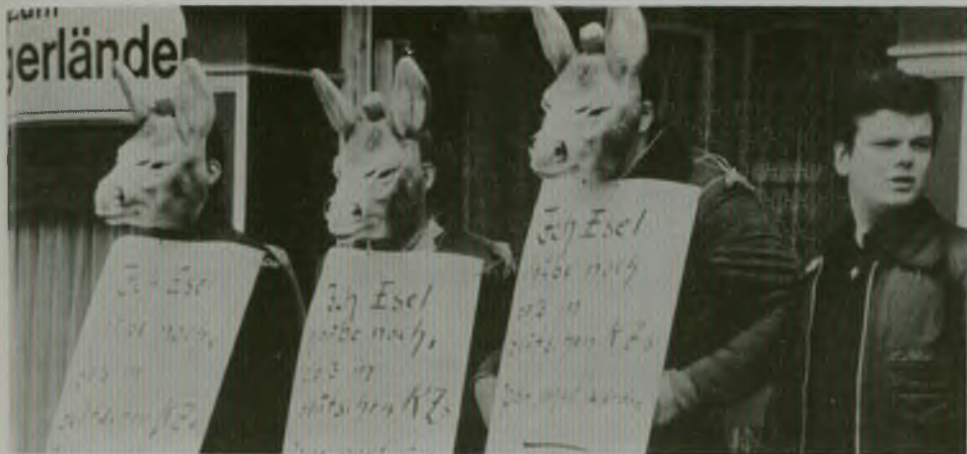
Η Ακαδημία αποτελεί έναν ιδιότυπο χώρο και μόνο από το γεγονός ότι είναι περιθωριοποιημένη σε σχέση με το Πανεπιστήμιο, και το υπόλοιπο φοιτητικό κίνημα. Η θέση της αυτή δεν είναι τυχαίο γεγονός· είναι μεθόδευση του αστικού κράτους που εξυπηρετεί την — ανενόχλητη από την πολιτικοποίηση ή έστω πολιτικολογία των υπόλοιπων φοιτητών— διάπλαση ενός σπουδαστή. Το κλίμα της σχολής τότε ευνοεί την αναπαραγωγή δασκάλων αποξενωμένων (όσο είναι δυνατό) από τους πολιτικούς και κοινωνικούς προβληματισμούς που αναπτύσσονται στο γόνιμο έδαφος του Πανεπιστημίου. Τα σύντομα αυτά δυο χρόνια σε συνδυασμό με μερικά ακόμα χρόνια υπηρεσίας σ' απομονωμένα μέρη της Ελλάδας μπορούν και να αρκέσουν για κάποιον που τυχαία οδηγήθηκε στο χώρο της εκπαίδευσης ώστε να εθιστεί και φυσικά να διαπαιδαγωγηθεί να υπηρετεί άκριτα τις εκάστοτε πολιτικές επιλογές, να μην είναι τελικά τίποτα περισσότερο από ένα υπηρεσιακό όργανο.

Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και η παράλληλη εξέλιξη των κοινωνικών δομών επέβαλλαν μια τάση εκσυγχρονισμού στο χώρο της εκπαίδευσης που δίνει ένα «νέο πρόσωπο» στις Ακαδημίες και τη λειτουργικότητά τους. Ωστόσο η σκοπιμότητα - της παρέμεινε η ίδια, μιας και ρόλος της παιδείας γενικά είναι να υποστηλώνει το κράτος, να στελεχώνει κατάλληλα τον παραγωγικό μηχανισμό, να διαπαιδαγωγεί καταναλωτικές μονάδες έτοιμες να καταναλώσουν και τη γνώση.

Το εκσυγχρονισμένο πρόσωπο της Ακα-

δημίας είχε σαν αποτέλεσμα να εγκλωβίσει το σπουδαστικό κίνημα στη λογική της συνυπευθυνότητας και του μεταρρυθμιστικού συνδικαλισμού. Καθώς τα αιτήματά μας πρέπει να περάσουν μέσα από τα όργανα συνδιοίκησης για να υλοποιηθούν, ο χαρακτήρας του προβληματισμού - μας γίνεται όλο και πιο προσιτός στους εκπροσώπους του κράτους. Ξεκινώντας από το να τεμαχίζουμε προτάσεις, να κάνουμε υποχωρήσεις, να παζαρεύουμε ποσοστά επιτυχίας και υποχρεωτικών παρακολούθησεων καταλήγουμε στο να βλέπουμε το δένδρο και να χάνουμε το δάσος. Ο λόγος - μας κάθε άλλο παρά πολιτικοποιημένος είναι. Με τις απόψεις για την αύξηση του σισιτίου, το στεγαστικό, το όριο των υποχρεωτικών (αυτές είναι κάποιο δένδρο) δε διαμορφώνεται κοινωνικός προβληματισμός (ιδού και το δάσος). Κοινωνικός προβληματισμός που εδώ στην Ακαδημία, δεν μπορεί να είναι τίποτα άλλο από μια πρώτη απ' όλα ολοκληρωμένη παιδαγωγική άποψη, γιατί η παιδεία είναι ο μοχλός της κοινωνικής δομής και του κράτους.

Κάποιος συνάδελφος «προοδευτικός και αριστερός» (πώς να μην το πω;) θριαμβολογούσε πρόσφατα: «εγώ δεν τις χρειάζομαι τις ψυχολογίες και τα παιδαγωγικά· ο Μάρξ δεν ασχολήθηκε με την ψυχολογία· εγώ θα πω στα παιδιά το σωστό!» Και ξεκινώντας από το τί είναι σωστό και τί λάθος, ποιος μπορεί να βεβαιώσει ότι το κατέχει απόλυτα, από το αν πρέπει να υποδεικνύεται στο παιδί το αποτέλεσμα και όχι η διαδικασία της σκέψης (σοβαρό παιδαγωγικό ζήτημα κι ας μην το αποφεύγουμε) φτάνω

να σκεφτώ και το χειρότερο. Αυτός ο συνάδελφος δε θα κάνει, λοιπόν, τίποτα περισσότερο από το να ενισχύσει ακόμα μια φορά το ίδιο αυταρχικό σχήμα διαπαιδαγώγησης. Ο δάσκαλος αυθεντία προβάλλει την προκατασκευασμένη γνώση και ο μαθητής δεν έχει παρά να την δεχθεί παθητικά. Έτσι απλά το παιδί μεταβάλλεται σε άβουλο όν, εισάγεται άκριτα στην παραγωγική διαδικασία, μνειται στο νέο είδος ανθρώπου που καταναλώνει μια όποια ιδεολογία χωρίς αυτή να είναι αποτέλεσμα προβληματισμού, με ανεπάρκεια σφαιρικής κριτικής, δημιουργικής σκέψης, εξαρτωμένη τελικά προσωπικότητα.

Να, λοιπόν, πως η απουσία παιδαγωγικής άποψης μπορεί άνετα να μεταβληθεί σε συμβιβασμό με τις κοινωνικές αξίες που κατά τ' άλλα οι προοδευτικοί συνάδελφοι αμφισβητούν.

Γι' αυτό καιρός είναι στις συνελεύσεις και στις όποιες συγκεντρώσεις - μας, αντί να καθόμαστε κουρασμένα και με μια δόση φανεράς βαρεμάρας ν' ακούμε τους κανγάδες μερικών για τις χειραψίες του Μητσotάκη μα τον Παπανδρέου, για τις θέσεις του ΠΑΣΟΚ για τις βάσεις (ποιές δηλαδή περιμέναμε να είναι;), αντί να μετριόμαστε 8 φορές για να δούμε ποιος έχει την πλειοψηφία, να αναρωτηθούμε:

Ποια θα είναι η πρακτική αμφισβήτησης της αυταρχικής κοινωνίας μέσα από το

μηχανισμό της εκπαίδευσης;

Πως θα διαπαιδαγωγήσουμε ελεύθερες προσωπικότητες, κριτικά σκεπτόμενα άτομα;

Με ποιο τρόπο η διδασκαλία της γλώσσας γίνεται μέσο δημιουργικής σκέψης και επικοινωνίας;

Πώς μέσα από τους τοίχους του σχολείου θα οδηγήσουμε το παιδί στο να αντιληφθεί ολικά το περιβάλλον και την κοινωνία;

Με ποια στάση μας θα κάνουμε τα παιδιά να αντιμετωπίζουν τον διδάσκοντα κριτικά;

Ποια οργάνωση του σχολείου ταιριάζει καλύτερα στην αυτοδιάθεση των παιδιών;

Συμφωνούμε με το γνωστό χωρισμό των τάξεων;

Πώς θα χειριστούμε τα γνωστά εποπτικά μέσα μάθησης και κυρίως τα βιβλία ώστε τα παιδιά να μπορούν να παρέμβουν στη διαδικασία της μάθησης;

Τέλος μιλάμε για εκπαίδευση ή για παιδεία;

Δεν συμφωνείτε πως πρέπει να ξεκαθαρίσουμε κάτι τέτοια ζητηματάκια πριν μπούμε στην παραγωγική διαδικασία αν τελικά θέλουμε να είμαστε δημιουργικοί στην υπόθεση της ελεύθερης κοινωνίας και της κατάλυσης του αστικού κράτους;

Ντορέττα Αστέρη

Το λυκόφως των εκσυγχρονιστών

Το κείμενο που ακολουθεί, δεν αποτελεί μια απάντηση σε κάποια αιχμή της παν/κης συγκυρίας αλλά αποτελεί μια πρόθεση διερεύνησης των προβληματισμών που εντείνονται ιδιαίτερα κάθε φορά και εδώ στα Γιάννενα, στο πριν και στο μετά των εκλογών.

Η κατάσταση στο φοιτητικό χώρο σήμερα, ακολουθεί πιστά μια πορεία αποσύνθεσης. Η αποσύνθεση αυτή αφορά τον πολιτικό λόγο του πάλαι ποτέ φ.κ. που από καιρό ήδη έχει απονευρωθεί, αφορά όμως και την οργανωτική του κατάσταση. Δεν μπορούμε να μιλάμε για γραφειοκρατικοποίηση, για απομαζικοποίηση μόνο, αλλά για μια υπάρχουσα νέκρωση¹. Βέβαια οι περσινές συνελεύσεις των εξαμήνων που και στα Γιάννενα γέμισαν τις αίθουσες έμειναν σ' ένα σημείο και δεν διευρύνθηκε ο προβληματισμός και ο προβληματισμός που παρήγαγαν. Έτσι φαίνεται ότι το Παν/μιο σαν χώρος, θα μπορεί να δέχεται την όξυνση αντιθέσεων γύρω από ένα θέμα (εξάμηνα, λέκτορες κ.ά.) ενώ παράλληλα θα έχει τη δυνατότητα του ευνουχισμού τους και του ελέγχου τους.

Έτσι ο φοιτητικός χώρος, ο άλλοτε τόσο ευαίσθητος στους κραδασμούς των αριστερών απόψεων, σήμερα τείνει να αποτελέσει ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του ψηφίζοντος ελληνικού πληθυσμού².

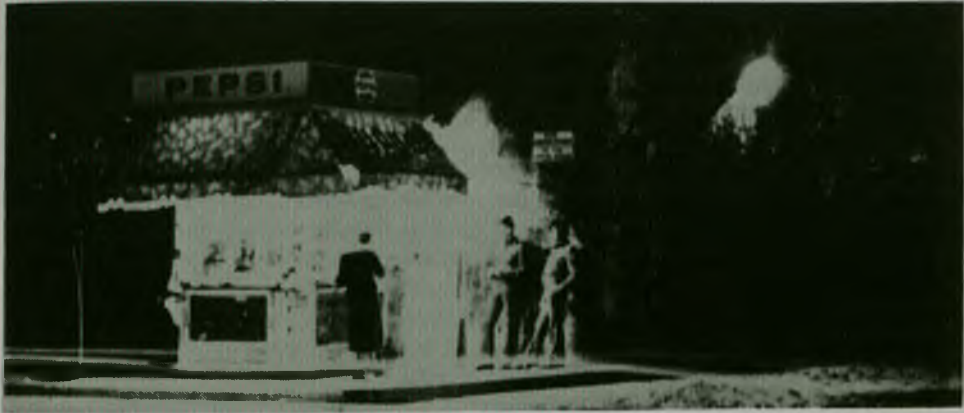
Μετά την επιτυχία της εκσυγχρονιστικής επίθεσης το ΠΑΣΟΚ με το νόμο-πλαίσιο, στο να πείθει και να παραλύει τις αντιθέσεις, περνάμε τώρα στην ήττα των εκσυγχρονιστών στο να υλοποιήσουν έμπρακτα την πολιτική τους. Εσωτερικά το διδακτικό προσωπικό κλυδωνίζεται ανάλογα με τη στιγμή, από την επανισχυροποίηση του καθηγητικού κατεστη-

μένου. Η συμβιβαστικότητα του ΠΑΣΟΚ μ' αυτό το κατεστημένο, οφείλεται στο κόλλημα του πρώτου μεταρρυθμιστικού εθνοσιασμού αλλά και στην ισορροπία με τους συντηρικοποιούμενους πλέον «μεσαίους» από τους οποίους πάντα το ΠΑΣΟΚ θα προσδιορίζεται. Η συνδιοίκηση απ' την άλλη και ανεφάρμοστη φάνηκε αλλά και σαν πολιτικό όπλο φτωχή στο να ξεπεράσει τα τωρινά και μελλοντικά προβλήματα που οξύνονται (υποβάθμιση πτυχίου, ανεργία κλπ). Ακόμα και η εσωτερική αντιπολίτευση του μπλοκ των εκσυγχρονιστών, του ΚΚΕ, ΚΚΕεσ δεν αφορά πια σαν πολιτική την εφαρμογή του Ν.Π. και της συμμετοχής αλλά προσδιορίζεται στο 15%, στο κουπόνι και γενικά στην αναβάθμιση των σπουδών.

Έτσι γίνεται φανερό ότι όλη η εκσυγχρονιστική απόπειρα αδυνατεί να εκπληρώσει τους μακροπρόθεσμους στόχους της (ανάγκες ανάπτυξης) και μένει στους βραχυπρόθεσμους (διάλυση του φ.κ., πειθάρχιση των φοιτητών).

Το κυριότερο εμπόδιο σ' αυτήν την απόπειρα είναι η μακρόχρονη κρίση³ του ελληνικού Παν/μιου. Ένα φαινόμενο που είναι κοινά αποδεκτό απ' όλους, από το '74.

Όλες οι εκσυγχρονιστικές πολιτικές εκεί είναι όπου στρατεύθηκαν. Στη λύση αυτής της κρίσης προς όφελος των αστικών επιλογών. Η έκρηξη απ' την άλλη, του φοιτητικού κινήματος, το κίνημα του ΕΔΠ αλλά ακόμα, η κρίση του πτυχίου, η υλικοτεχνική ανεπάρκεια έκαναν να οξύνεται αυτή η κρίση⁴.

Η κρίση των ΑΕΙ, φαίνεται ότι δεν λύνεται ούτε με τις συμμετοχικές διαδικασίες ούτε με τις προθέσεις περί επιστημονικής ανάπτυξης που ασύδοτα εκφέρονται, από το εκσυγχρονιστικό μπλοκ. Στην υπόθεση υπάρχουν εσωτερικές αδυναμίες. Η κρίση των πτυχιούχων, η ανεργία, η αύξηση των εισακτέων, και η λεγόμενη τώρα μείωσή τους, η απομυθοποίηση του Πανεπιστημίου, είναι προβλήματα για τους εκσυγχρονιστές. Όσον αφορά δε τα μεταπτυχιακά, την εξειδίκευση των σπουδών φαίνεται ότι θα δημιουργήσουν προβλήματα. *Μαζικοποίηση απ' τη μία — στελεχειακή απορρόφηση στην παραγωγή απ' την άλλη* είναι ζητήματα που θα οξύνουν τις αντιθέσεις στο Παν/μιο. Ήδη πρωτοβουλίες ζεύξης των ΑΕΙ με τις ιδιωτικές επιχειρήσεις ανέλαβε η Ένωση των Εμποροβιομηχανικών Επιμελητηρίων για την ανάδειξη νέων στελεχών⁵.

Έτσι βλέπουμε διάφορες πολιτικές μετατοπίσεις μέσα στο Παν/μιο. Το υπαλληλικό μέτωπο ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ-ΚΚΕεσ. του εκσυγχρονιστικού μπλοκ, αδρανει και μεταβάλλει τις προθέσεις του. Η υλικοτεχνική υποδομή και το 15% προβάλλονται ήδη, έντονα από το ΚΚΕ, ενώ όλοι στρατεύονται στην απόλυση της σχέσης πτυχίο-ανεργία, με την πολιτική της *αναβάθμισης των σπουδών*. Μέσα σ' αυτήν την πολιτική άλλωστε υπάρχει χώρος και για αντιπολιτευτική δραστηριότητα από τα ΚΚΕ, ΚΚΕεσ. *Πάντως η αδυναμία προσδιορισμού της συνέχειας στην πολιτική της αναβάθμισης από το εκσυγχρονιστικό μπλοκ θα πρέπει να κάνει φανερό το τι εννοούμε πολιτικές μετατοπίσεις, των εκσυγχρονιστών. Οι πολιτικές σκοπιμότητες δηλ. είναι δυνατό συνεχώς να μεταλλάσσονται στο εκσυγχρονιστικό μπλοκ.*

εστιών αμφισβήτησης στο χώρο της φοιτητικής νεολαίας είναι αναμενόμενη αλλά και ποικιλόμορφη. Θέλω να πω ότι αυτές οι εστίες δεν σημαίνει ότι θάχουν περίπου κοινές καταβολές αλλά ότι θα παιχθεί ο προσανατολισμός τους. Όλη αυτή η αμφισβήτηση του Παν/μίου, η κρίση των πτυχιούχων με την ανεργία, η κρατική καταστολή, η κρίση οραμάτων θα συνθέσει αυτές τις ανησυχίες.

Είναι φανερό ότι αν αυτές οι ανησυχίες πολιτικοποιηθούν στη βάση μιας παρέμβασης στο Παν/μιο και έξω από αυτό θα αποτελέσουν την αρχή μιας νέας πολιτικής έκφρασης στο Παν/μιο.

Γι' αυτό το λόγο όσοι προσδιορίζονται στο Παν/μιο σαν αντι-εκσυγχρονιστές όσοι παλεύουν για την αναβάθμιση του φ.κ., όσοι παλεύουν για να βαθαίνουν και να πολιτικοποιούν την κρίση των ΑΕΙ θα πρέπει να προσεγγίσουν αυτή την πραγματικότητα και να αποτελέσουν το βήμα μιας εναλλακτικής πολιτικής. Μιας πολιτικής που να έρχεται έμπρακτα σε αντίθεση, με τις ήδη υπάρχουσες και η οποία επιτέλους να τολμά να απαντά σε μια αντικαπιταλιστική συνολικά προοπτική στη φοιτητική νεολαία. Να μπορεί δηλ. να τοποθετείται για το πριν – το τώρα και το μετά το Παν/μιο. Να μπορεί δηλ. να προσεγγίζει τα προβλήματα που απασχολούν τους φοιτητές σαν νεολαία. Να παρεμβαίνει στην εκπαιδευτική διαδικασία και να πολιτικοποιεί την αντίθεση με τη νέα αυταρχικότητα και με το κατεστημένο που συναντά ο φοιτητής.

Να μη διστάζει να υπερβαίνει τα οργανωτικά μέσα παρέμβασης (συνέλευση, ΔΣ).

Να μιλήσουμε δηλ. σαν μια πολιτική

κοινωνική αντίληψη που έρχεται σε αντίθεση με την συνταγοποίηση των κομμάτων, τον κοινωνικό τεχνοκρατισμό του αστικού κράτους.

Να μιλήσουμε στους φοιτητές για να ανοίξουμε δρόμους διαλόγου στο Παν/μιο. Να μιλήσουμε για πράγματα που αφορούν την κοινωνική ζωή γιατί πιστεύουμε ότι δεν μπορεί να μας αφήνει ουδέτερους η πολιτική-κοινωνική πραγματικότητα.

Να μιλήσουμε στους φοιτητές, για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σαν νεολαία, για την ανεργία, για την καταστολή.

Η πολιτική της συντήρησης, των αστών προσπαθεί όλον αυτόν τον πολιτικό λόγο να τον περιορίσει και να τον περιθωριοποιήσει. Τον θέλει περιχαρακωμένο. Θέλει διαρκώς να τον γκετοποιεί. Αν πιστεύουμε ότι η πολιτική δεν είναι θέμα «κλίσης», αν πιστεύουμε ότι το μέλλον ανήκει στα δικά μας χέρια, στη δική μας φαντασία τότε όλα αυτά οφείλουμε να τα απογκετοποιούμε.

Αυτό βέβαια δεν μπορεί παρά να είναι πολιτικά και κοινωνικά αντιδεξιό, αντιαστικό, αντικαπιταλιστικό, αντιγραφειοκρατικό, αντιμονολιθικό, Αριστερό δηλαδή.

Δημήτρης Λέννας

1. Φέτος στα Γιάννενα ελάχιστες συνελεύσεις έγιναν.

2. Από το άρθρο της Μαρίας Χατζηανδρέου: για τις φοιτητικές εκλογές, τυφλοπόντικας 2,3 Μάιος '84.

3. Όταν λέμε κρίση του ελληνικού Παν/μίου εννοούμε την αδυναμία του να έχει σοβαρή υλικοτεχνική υποδομή έως την αδυναμία τους να συγκεντροποιεί τις αντιθέσεις που παράγει προς όφελος του καπιταλισμού.

4. Έτσι όταν λέγαμε σε παλιότερη συνέλευση της ιατρικής, την ανάγκη βαθαίματος αυτής της κρίσης και την πολιτικοποίηση των αντιθέσεων που παράγει δεν εννοούσαμε βέβαια να σπάμε τους ήδη υπάρχοντες δοκίμ. σωλήνες, όπως αφελείς Κνίτες κατάλαβαν.

5. Από την ένωση των ΕΒΕ υπάρχει η διαπίστωση:

— Ένας από τους λόγους της αρνητικής, μερικές φορές, στάσης των νέων έναντι της ιδιωτικής επιχείρησης είναι η ανεπαρκής ενημέρωσή τους για τους κανόνες λειτουργίας της, για τους στόχους και την προσφορά της.

— Ένα από τα αίτια της υποβάθμισης των ανωτάτων και ανωτέρων σπουδών είναι η αδυναμία των αντιστοίχων σχολών να εξασφαλίζουν στους αποφοίτους τους ικανοποιητικές διεξόδους στο χώρο της εργασίας. Γι αυτό γίνεται:

★ Ανάθεση σε φοιτητές οικονομικών σχολών, υπό την εποπτεία πάντοτε του αρμόδιου καθηγητού τους, της διενέργειας διαφόρων ερευνών πάνω σε θέματα που ενδιαφέρουν τον επιχειρηματικό μας κόσμο.

★ Αποστολή από τις επιχειρήσεις νέων πτυχιούχων ανωτάτων σχολών στο εξωτερικό για μετεκπαίδευση σε διάφορες σχολές διοίκησης των επιχειρήσεων.

Για τις φυλακές

Γύρω από τα φαινόμενα «φυλακές-φυλακισμένοι», «αναμορφωτήρια», «ψυχιατρεία-ψυχασθενείς», διαμορφώνεται μια συγκεκριμένη αντίληψη, που δεν έχει τη ρίζα της μόνο στην πυρπόληση (με καθημερινές σχεδόν ειδήσεις), από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά από μια ολόκληρη παιδεία, μια ολόκληρη ηθική που ξεκινάει από την οικογένεια, την εκκλησία και το σχολείο.

Έτσι ο απλοϊκός διαχωρισμός που έμαθε το παιδί να χρησιμοποιεί από τα πρώτα βήματά του σε «καλούς» και «κακούς», συνεχίζει να λειτουργεί στην κοινωνία, χωρίζοντας αντίστοιχα τους ανθρώπους σε «υγιείς» και μη.

Ποιοί είναι όμως αυτοί οι «μη υγιείς» και πώς αντιμετωπίζονται από τους υπόλοιπους;

Ο κόσμος που τόσο απλόχερα έμαθε να σκορπά τον οίκτο, αλλά και την αγανάκτησή του, που τόσο εύκολα καταδικάζει και περιθωριοποιεί όποιον παρακλίνει από τη δική του ηθική, ξέρει από τη μια να λυπάται για τους φυλακισμένους του Κορυδαλλού — που έκοψαν για διαμαρτυρία τις φλέβες τους —, ή για την κατάσταση στο Γεντί Κουλέ, με τους βιασμούς τραβεστί, ανηλίκων κ.λ.π.

Από την άλλη, νιώθει αηδία για τους δράκους που βιάζουν και σκοτώνουν κοπελίτσες, για τους «ψυχοπαθείς», ή τους ναρκομανείς.

Φόβο για τους πάνκς που προκαλούν ακόμα και με την εμφάνισή τους, ή με τους αναρχικούς που σπάνε βιτρίνες και πετούν βόμβες.

Δολοφόνοι, απατεώνες, αναρχικοί συμπλέκονται στη συνείδηση του κόσμου και παίρνουν τη μορφή ανθρωπόμορφων τεράτων που απειλούν.

Αφού λοιπόν απειλούν τη ζωή μας, την περιουσία μας, ή την κοσμοαντίληψή μας, οφείλουν να αποκλειστούν από τον κοινωνικό μας χώρο. Σε αντάλαγμά τους, χαρίζουμε την κακή ποιότητα του φαγητού ή την έλλειψη καθαριότητας.

Ποιός όμως ποτέ διαφώνησε με την ταχτική του εγκλεισμού της σε τέτοιου είδους ιδρύματα; (αντίθετα μάλιστα το γεγονός γίνεται αποδεκτό με ανακούφιση). Ποιός μίλησε για τα παιδιά που μπαίνουν στα αναμορφωτήρια, συχνά για να τα ξεφορτωθούν οι γονείς τους; Ή για τους φυλακισμένους που πάντα θα αντιμετωπίζονται σαν κακούργοι;

Μια ολόκληρη πραγματικότητα που παραμένει ανερμήνευτη και ούτε βέβαια επιζητά να ερμηνευτεί.

Αλεξάνδρα Παϊπέτη

Αν δεν υπάρχει τίποτα άλλο, μη μου πεις δεν υπάρχει τίποτα άλλο «γιατί αυτό είναι το τελευταίο γράμμα που σου γράφω».

Κι αν δεν υπάρχει τίποτα άλλο, απ' το να ζήσω μόνος, δουλεύοντας σε κάποια δημόσια θέση κατοικώντας στις μητροπόλεις, ξένος βλάκας κι άρρωστος, μη μου πεις «δεν υπάρχει τίποτα άλλο», η λύπη έτσι κι αλλιώς είναι απέναντι, με κοιτάζει έτσι που ξέμαθα πια να μιλάω και να ζυγιάζω τα πράγματα.

Και πόσο καιρό ακόμα θα περιφέρομαι στα καφενεία τους, στους κινηματογράφους τους, στα ταχτοποιημένα σπίτια τους. Βαριέται κανείς.

Κι αν δεν υπάρχει τίποτα άλλο μη μου πεις «δεν υπάρχει τίποτα άλλο» γιατί είμαι ένας μετέωρος άνθρωπος και τίποτα δεν αποφάσισα ακόμα.

Και μη μου μιλήσεις για τις ψευδαισθήσεις μου, είναι καλές, συμπαθητικές, πώς να στο πω, να τις σεβαστείς κι εσύ είσαι πιο διορατικός από μένα και πιο δυνατός, να τις σεβαστείς γιατί πολύ ταλαιπωρήθηκα και κουράστηκα και δεν είμαι ξένοιαστος πια.

Και μη νομίσεις το ξέρω πως αυτό εδώ το κάθε μέρα είναι ακατάλυτο όπως και η συμπάθεια όπως και η αρρώστεια, το ξέρω, όμως δείξε μου το χαμόγελό σου, λυπήσου με είμαι ξένος, βλάκας, και άρρωστος και ωστόσο είμαι κάποιος που ξοδεύει στιγμές του για να ζωντανέψει το μύθο — ξέρεις το μύθο —.

Και συγχώρεσέ με, νυστάζω κουράστηκα πολύ σήμερα κι έχω πάψει από καιρό να είμαι ξένοιαστος.

Υστερόγραφο.

Τώρα πια ύστερα από μια πολύχρονη παρουσία σε χώρους νόθους και υστερικούς, όπως το πανεπιστήμιο, οι πλατείες και οι υπόγειοι χώροι των μητροπόλεων, βιαστική χειρονομία μας ενάντια στις κρατιστικές δομές, είναι η ίδρυση της συλλογικότητας και της συνεργασίας. Ίδρυση που μονομαχεί με τον αποπροσανατολισμό και την απομύζηση, εκ των έξω αλλά και εκ των έσω.

Εναλλακτικός θεσμός της κολλεκτίβας επιχειρεί την κοινωνική αναδημιουργία ενάντια στην πόλη, υπέρ των ολοκληρωμένων «οικολογικά ισορροπημένων κοινοτήτων» ενάντια στη μεσολάβηση, υπέρ του αυτοκαθορισμού των συνθηκών ύπαρξης, ενάντια στη συγκέντρωση, υπέρ των περιφερειακών οικο-εργασιών, ενάντια στην αγορά, υπέρ της συλλογικής αφθονίας.

Έχοντας αποφασίσει να πειραματιστούμε πάνω σε αυτά προχωράμε σε κάποια πραχτικά έργα και αυτή τη στιγμή δεν έχουμε να δείξουμε παρά την εγκατάστασή μας στη Λευκάδα. Βρισκόμαστε στην πρώτη κιόλας μέρα της... δημιουργίας και στη μη γνώση της διάρκειά της. Μόνο αυτό. Οι λέξεις μας

COMETA

NOVA

ή γράμμα
στο Πέτρο

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Στο Νεοχώρι Λευκάδας, όπου αναφέρεται το κείμενο γίνεται μια «κοινοτική» προσπάθεια από μια ομάδα νέων ανθρώπων. Έτοιμα προσπάθεια γεννά σε όλους μας εκτός από απορίες, έντονο ενδιαφέρον για την αρχή, την εξέλιξη και την κατάληξή τους. Αυτό μάλιστα αυξάνεται σε μια εποχή κοινωνικού αδιεξόδου, μπλοκαρίσματος και πολιτικής αμφισβήτησης.

Το θέμα έτσι που ανάγεται δεν σταματά εδώ. Τα ερωτηματικά δε που προβάλλονται είναι πάμπολλα. Μήπως είναι κοινοβιακό; Μήπως οικολογικό; Μήπως νεορθοδοξικό; Μήπως κολλεκτιβικό; Μήπως είναι μια απλή άρνηση; Μήπως είναι μια θετική πρόταση; Έ όλα αυτά τα ερωτήματα για το πείραμα των φίλων είναι μάλλον ναρίς για να προκαλέσουμε συμπεράσματα.

Είμαστε όμως πρόθυμοι να ανοίξουμε το θέμα και να διερευνήσουμε τις διαστάσεις του.

Έτσι όποιοι ενδιαφέρονται για πληροφορίες γύρω απ' αυτό το πείραμα των φίλων μπορούν να επικοινωνήσουν

Στο βούρκο των φλίππερς

Σκουλαρίκη: «Ηλεκτρονικά παιχνίδια (φλίππερς κλπ) μόνον στις αίθουσες των πολιτιστικών συλλόγων (π.χ. πολιτ. σύλλογος Κουραμπάς, ορειβατικός, Λύκειο Ελληνίδων κλπ)».

Ααλιώτης: «Τα UFO δεν είναι και τόσο φθοροποιά και αν απαγορευθούν, η νεολαία κάπου αλλού θα διοχετευτεί την ενεργητικότητά της. Προκειμένου λοιπόν ν' ασχοληθούν οι νέοι με τίποτε άλλο, πιο επικίνδυνο, καλύτερα ν' ασχολούνται με τα UFO».

Ιδιοκτήτες (UFO): «Μη μας κλείσεται τα μαγαζιά μας. Θα πεινάσουν οικογένειες».

Γονείς: «Να κλείσουν. Προφυλάχτε τα παιδιά μας από τα ναρκωτικά και τα φλίππερς! Παπανδρέου, αν τα κλείσης θα σε ψηφίσω».

Είδηση: Και στα Γιάννενα μαζική εισβολή των φλίππερς. Τρίγωνο του διαβόλου η περιοχή που ορίζεται από τη στοά της Τιτάνιας, Πιρσινέλλα και πίσω από τη Νομαρχία.

Κοινωνιολογική προσέγγιση από εγκύρους επιστήμονες που ρωτήθηκαν από το περιοδικό: «Οι νέοι που πάνε στα φλίππερς είναι... νέοι που αγαπούν την περιπέτεια, νέοι που βαρέθηκαν να παίζουν χαρτιά και τάβλι, νέοι που αισθάνονται προδομένοι ή συνεχιστές της γενιάς του ροκ εν ρολ, νέοι που χρησιμοποιούν ερωτικά υποκατάστατα, νέοι που έπεσαν στην παγίδα του αναρχοκαταναλωτισμού, νέοι που επηρεάζονται από τη μαλθακότητα της ξενοφερτης κουλτούρας, νέοι με νέα ποιότητα σαν αριστεροί και κάτι παραπάνω, νέοι έτσι... δίχως πρόγραμμα, νέοι που αγαπούν το δεκάρικο, νέοι με μόνο ιδανικό την τεχνολογία και τη μαγεία του λήγοντα, νέοι κλπ, κλπ, κλπ.

Συμβουλή «Τ»

Αν θέλετε λήγοντες
αποφύγετε τα TILT

Λ. Φλιπεράς-Γ. Τίλιος

με τα γραφεία του περιοδικού.

Οι σελίδες του Τυφλοπόντικα είναι διαθέσιμες σε μια προσέγγιση για μια σειρά από τέτοια εναλλακτικά θέματα. Πρόθεσή μας είναι να ανοιχθεί ένας διάλογος γύρω από αυτά τα ζητήματα (οικολογία, οργανωμένη κολλεκτίβα, καλλιέργεια γης κ.λ.π.) που έχουν άμεση σχέση με το χώρο των Ιωαννίνων που ζούμε.

συνακόλουθα δε μπορούν, προς το παρόν να είναι πολλές και αναλυτικές. Οι απαντήσεις βρίσκονται πέραν των στερεοτύπων ερωτήσεων. Κρατάμε τη βασική επιθυμία μας για επαφή και συντονισμό με ανθρώπους που αγωνίζονται να διασώσουν την καθημερινότητά τους και μετουσιώνουν τον αγώνα τους σε κοινωνική δράση.

Οι κάτοικοι της Cometa Nova (Νεοχώρι)
Λευκάδα Φλεβάρης 85

ΕΥΧΕΛΑΙΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΜΠΑ

Σήμερα οι ποδοσφαιριστές του ΠΑΟΚ θα κάνουν σάουνα ενώ στη συνέχεια ο κ. Σκότσικ θα ανακοινώσει το πρόγραμμα προετοιμασίας για τον αγώνα της Κυριακής με την Παναθηναϊκή στην Καλογρέζα. Επίσης η διοίκηση της ΠΑΕ ΠΑΟΚ βλέποντας πως σε κάθε παιχνίδι που δίνει η ομάδα, παίκτες της τραυματίζονται σοβαρά θα κάνει ευχέλαιο στην Παρασκευή και την άπογευματινή προπόνηση.

Η νίκη

Ξύπνησα με βαρύ κεφάλι. Ήταν 3 μέρες που είχα συνέχεια πονοκέφαλο. Από την πρώτη μέρα στο τέλος του «πολέμου».

Δοκίμασα τον διακόπτη του πορτατίφ. Ακόμα χωρίς ρεύμα.

Κοίταξα τον καθρέφτη. Έδειχνα μια χαρά. Μόνο αυτός ο φρικτός πονοκέφαλος. Από το μισό μέτρο υπέργειου φεγγίτη έμπαινε ένα γκριζο φως.

Σκέφτηκα την περίπτωση να ήμουν ο μόνος «επιζών» της γης χωρίς καμιά ανησυχία. Πήρα μια καρέκλα και σκαρφάλωσα στο φεγγίτη. Ερημιά... Ο αέρας έσπρωχνε σιγά ένα πακέτο SANTE στο πεζοδρόμιο. Το παρακολούθησα εκστασιασμένος μέχρι που χάθηκε απ' το οπτικό μου πεδίο. Τρεις μέρες τώρα ήταν το μόνο πράγμα που κινιόταν εκεί έξω. Δεν υπήρχε πια η ακακία της γωνιάς, οι θάμνοι της νησίδας ούτε καν σκόνη. Σκέφτηκα ότι δεν ήταν και τόσο έξυπνο να κάθομαι κλεισμένος στην υπόγα μου λες και μόνο στο δωμάτιό μου θάταν καθαρή η ατμόσφαιρα.

Ξαφνικά ένα βουητό, ναι μια μηχανή...

Κόλλησα τη μούρη μου στο τζάμι του φεγγίτη. Ο ήχος δυνάμωνε, δυνάμωνε ώσπου... Μια μαύρη μερσεντές με φυμέ τζάμια και κουρτινάκια πέρασε μπροστά μου. Τους είδα. Τρία άτομα. Ολοζώντανα. Χαμογέλασα. Σκέφτηκα για μια στιγμή ότι μπορεί να ήταν όλοι ζωντανοί και να φοβόταν να κυκλοφορήσουν σαν εμένα και ανησύχησα σοβαρά.

Δεν ξέρω αν είμαι «κακός» άνθρωπος, αλλά η ιδέα του ότι η φτώχεια μου που με ανάγκαζε να ζω στο βρωμούπόγειό μου με κράτησε ζωντανό αντίθετα με τους ενοίκους των πολυτελών ενάερων και ευήλιων ρετιρέ μου έδινε μια σαδιστική ικανοποίηση.

Ξαφνικά άναψε το φως του δωματίου και με προσγείωσε. Το ίδιο χλωμό απαίσιο φως που έβγαζα τα μάτια πάνω σε λογαριασμούς ή πάνω σε κάτι βιβλία που λέγανε για επαναστάσεις, κινήματα, εμφύλιους, ένοπλους αγώνες, βιβλία που έδειχναν μια ελπίδα ότι θα έρθει μια μέρα η σειρά μου και με βοηθούσαν να κοιμάμαι παρά τους θορύβους των αμαξιών, τα βήματα και τις φωνές των περαστικών, παρά την υγρασία που ξεφλούδιζε τους τοίχους αναδίνοντας μια έντονη μυρωδιά μούχλας ή ροκφόρ για τους άλλους.

Σηκώθηκα και άνοιξα την τηλεόραση. Σιγά σιγά εμφανίστηκε μια εικόνα που έγραφε προσοχή. Σε λίγο νέα. Σε λίγο θα μάθαινα. Ένας καλοντυμένος εμφανίστηκε στην οθόνη, μάλλον κάποιος της κυβέρνησης. Ελληνίδες. Έλληνες. ΝΙΚΗΣΑΜΕ. Οι συμμαχικές δυνάμεις Νίκησαν. Οι σε ελληνικό έδαφος πύραυλοι έπληξαν τους αντιπάλους σε καίρια σημεία. Για μια ακόμα φορά δώσαμε τον υπέρτατο αγώνα υπέρ βιωμών και εστιών τιμώντας τα αρχαία μνημεία της χώρας μας... (φιλόβη-

χας) που δυστυχώς δεν διεσώθηκαν. Δυστυχώς υπάρχουν φοβερές απώλειες στο συμμαχικό στρατόπεδο αλλά στο εχθρικό είναι μεγαλύτερες. Σύμφωνα με το Κέντρο Μελέτης Απωλειών Πυρηνικού Πολέμου (ΚΜΑΠΠ) οι απώλειες ανά χώρα έχουν ως εξής με σφάλμα 0,001

ΕΛΛΑΣ 9.134.500
Μ. ΒΡΕΤ: 42.147.200
ΗΠΑ: 182.041.000
ΙΤΑΛΙΑ: 39.799.740

.....
Κοιτούσα αποσβολωμένος τα νούμερα. ΝΙΚΗΣΑΜΕ. Άκου λέει νικήσαμε.

Σύντροφοι επιζώντες, τώρα θα ακούσετε μηνύματα της νέας κυβέρνησης Εκτάκτου Ανάγκης.

Άλλος ένας καλοντυμένος κύριος εμφανίστηκε στην οθόνη. Φορούσε άσπρο κουστούμι ριγέ γραβάτα, και είχε ένα μαντήλι στο τσεπάκι του σακακιού του.

PEOPLE OF GREECE...

Μιλούσε αγγλικά. Αμέσως εμφανίστηκαν οι υπότιτλοι:

ΛΑΕ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ:

Η νέα κυβέρνηση εκτάκτου ανάγκης στέλνει νικηφόρο χαιρετισμό στους επιζήσαντες.

Εργάτες... (σε μένα μιλάει) οι περισσότερες βιομηχανίες διασώθηκαν.

Μαζί με πολύ σκληρή δουλειά θα μπορούσε να ξαναφτιάξουμε τον ελληνοχ... Δεν περίμενα να ακούσω άλλο. Πετάχτηκα έξω στο δρόμο. Νέκρα «Μαζί θα ξανακτίσουμε...». Δεν ήταν αρκετός ο όλεθρος. Έτρεχα χωρίς να ξέρω πού θα πάω. Υπομονή Μήτσο μονολόγησα. Σε 250 εκατομμύρια χρόνια θα έλθουν παγετώνες και όλα θα καταστραφούν. Ναι μπορώ να περιμένω. Αρχίζα να δοκιμάζω τις πόρτες των αυτοκινήτων. Κλειδωμένα. Δοκίμασα να βάλω μπρος σε μια μηχανή. Πήρε. Έτρεχα με χίλια.

Δεν ξέρω πόσες ώρες έτρεχα. Περνούσα έρημες πόλεις. Λαμία, Λάρισα, Κατερίνη...

«Νικήσαμε, νικήσαμε» λέει. Το ίδιο θα ανακοίνωνε βέβαια και η άλλη πλευρά «Σύντροφοι εργάτες μαζί...»

Έφτασα πια στην κορυφή του Ολύμπου. Το χιόνι πύκνωσε. Άφησα τη μηχανή και προχωρούσα σα τρελλός με τα πόδια. Ναι νάτο. Ένα δέντρο. Είχε σωθεί ένα δέντρο.

Σκαρφάλωσα στην κορυφή του. Κοίταξα τη γύρω θέα και περίμενα. Δεν άργησε να ακουστεί ένα φτερούγισμα. Ένα σπουργίτι κάθησε σε ένα κλωνάρι του δέντρου. Κοιταχτήκαμε. Του χαμογέλασα και του λέω: «Εγκώ Ταρζάν, εσύ Τζέην».

κείμενα

ποίηση, πεζογραφία, σημειώσεις για τη λογοτεχνία

Μαρία Λάζου

η διάρρηξη (απόσπασμα)

Θ' ανάφει το θερμοσίφωνα. Η πρώτη της κίνηση θα' ναι αυτή. Ν' ανάφει το θερμοσίφωνα.

Μόλις φτάσει στο σπίτι, θα πετάξει τα παπούτσια της. Δε θα τα βγάλει, θα τα πετάξει από τα πόδια της και μετά θ' ανάφει το θερμοσίφωνα.

Μέχρι να ζεσταθεί το νερό, θα καπνίσει ένα τσιγάρο. Τώρα που δεν τη βλέπει κανείς, μπορεί να καπνίσει ένα τσιγάρο. Ύστερα θα κοιτάξει τους λογαριασμούς της. Τι έχει να πληρώσει αύριο. Ίσως της κόψουν το νερό ή το τηλέφωνο. Πρέπει να 'χει το νου της.

Θα ετοιμάσει τα κλειδιά της από τώρα, να τα 'χει στο χέρι. Να μην περιμένει την τελευταία στιγμή, μπρος στην πόρτα. Δεν ξέρει κανένας τι μπορεί να του συμβεί μπρος σε μια πόρτα, την ώρα που παλεύει να βρει τα κλειδιά του. Τόσα και τόσα διαβάζουμε κάθε τόσο.

Μπορεί ν' αγοράσει μια πάστα. Το ζαχαροπλαστείο είναι ανοιχτό. Όχι καλύτερα να πάρει ένα γιαούρτι. Και γάλα για το πρωί, θ' αρχίσει μια συστηματική δίαιτα. Έχει παχύνει τώρα τελευταία. Δεν είναι που της το 'παν. Το κατάλαβε και μόνη της. Δεν μπορείς να την πεις χοντρή, βέβαια. Με τις ριχτές μπλούζες που φοράει, δεν φαίνεται τίποτα. Να, όμως που βρίσκονται μερικές στη δουλειά και της κάνουν καχόγουστα αστεία. Αν είναι γκαστρωμένη και με παιόν. Και πότε. Της πιάνουν την κοιλιά κι άλλα τέτοια ανάγλυφα που δεν ξέρει πού να πάει να κρυφτεί απ' τη ντροπή της.

Το πέρασε τώρα το ζαχαροπλαστείο. Δεν ψώνισε τίποτα. Να πει στο γαλατά, καλύτερα, να της αφήνει κάθε μέρα ένα γάλα στην πόρτα. Έτσι, θα λύσει το πρόβλημά της.

Ξεχωρίζει, στα σκοτεινά, το κλειδί της εξώπορτας. Της φαίνεται περίεργο πως καταφέρνει να το ξεχωρίζει. Έτσι τα ξεχωρίζει και οι τυφλοί. Με την αφή. Όλα είναι ζήτημα εξάσκησης. Σκέψου να χάσει κανείς την αφή του. Ένας τυφλός μάλιστα! Θα πρέπει να 'ναι φοβερό.

Ξεκλειδώνει. Ευτυχώς που δεν της κάνουν ακόμα κουβέντα για καμιά αύξηση. Θα δεχτεί, όπως και να 'χει, αλλά θα πρέπει να κάνει περικοπές απ' αλλού. Από πού να περικόψει; Ένας λόγος είναι. Το σπίτι είναι μικρό αλλά τη βολεύει. Δε χρειάζεται μεγαλύτερο. Σάμπως έχει και κανένα να την επισκεφτεί ποτέ. Της φτάνει λοιπόν. Λιγάκι απόμερο, εδώ που τα λέμε. Όμως γι' αυτό είναι και φτηνό. Ένα τέτοιο σπίτι στο κέντρο, θα κόστιζε σχεδόν τα διπλά λεφτά. Φτάνει να μην της πουν για καμμιά αύξηση.

Μπαίνει. Ησυχία. Θα πάρει μια γάτα ή ένα σκύλο. Είναι καλό να σε περιμένει κάποιος. Δεν υποφέρεται να γυρνάς και να 'σαι μόνος.

πετάει τα παπούτσια της. Ορθοστασία ολόκληρη τη μέρα. Η δουλειά είναι εξαντλητική στο εμπορικό που δουλεύει. Ο πελάτης θέλει την κουβέντα του για να πειστεί. Άλλες δοκιμάζουν και ξαναδοκιμάζουν ρούχα ενώ, πολλές

φορές δεν έχουν σκοπό να φωνίσουν τίποτα. Ίσα ίσα για να την ταλαιπωρούν.

Γυρνάει το διακόπτη του θερμοσίφωνα. Ναι, θα πάρει ένα ζωντανό. Θα 'πρεπε να το 'χε πάρει από καιρό. Και τα μαύρα της. Τώρα θα βάλει τη ρόμπα της και θα περιμένει να ζεσταθεί το νερό.

Αρχίζει να ξεντύνεται. Η μπλούζα της έχει μια μυρωδιά. Θα τη βάλει στα βρώμικα. Αύριο, που δεν έχει δουλειά, το απόγευμα, θα πλύνει.

Στ' αλήθεια λοιπόν, παχυνε. Μπροστά στον καθρέφτη, χωρίς τίποτα επάνω της, το βλέπει. Τα στήθια της χαλάρωσαν κι άλλο. Πού διάβασε πως το τεστ για να δεις αν είναι εντάξει το στήθος σου, είναι να βάλεις ένα μολύβι από κάτω. Αν σταθεί, σημαίνει πως άρχισαν να χαλάνε.

Γυρνάει σχεδόν γυμνή στο δωμάτιο και φάχνει για μολύβι. Τόσα μολύβια υπάρχουν και τώρα που χρειάζεται ένα δεν καταφέρνει να το βρει. Στο διάολο το τεστ. Θα το κάνει μετά το μπάνιο. Το νερό δε ζεστάθηκε ακόμα. Καλύτερα να βάλει μια ρόμπα επάνω της και να περιμένει. Ευκαιρία να ταχτοποιήσει μερικά πράγματα εδώ κι εκεί. Αυτή η ακαταστασία που βασιλεύει, τη βυθίζει σε μαύρη δυστυχία.

Μαύρη δυστυχία. Όλο μεγάλες κουβέντες. Από τότε που ήταν μικρή. Το τόσο το κάνεις τόσοσο, της έλεγε η μητέρα της». Από τότε που ήταν μικρή. Πόσα χρόνια πέρασαν από τότε. Δεν υπάρχει πια μητέρα. Κανένας δεν υπάρχει.

Αχ, ας ζούσε η μάνα της. Ας καθόταν σε μια πολυθρόνα, με το πλεκτό της. Φτάνει να 'ταν εκεί και να την περίμενε. Ή, Να 'χε έναν άντρα να την περιμένει. Όχι, καλύτερα να τον περίμενε αυτή. Να του 'χει έτοιμο το φαγητό. Να κάτσουν να φάνε και να κουβεντιάζουν. Για τη δουλειά τους.

Μπορεί να 'χουν παιδιά. Θα μιλάν για τα παιδιά τους τότε. Είναι όμορφο να μιλάς για παιδιά. Ανακαλύπτεις του κόσμου τη σοφία. Ξεκουράζεσαι. Μιλάει συχνά για τα παιδιά μιας γνωστής της. Μαθαίνει πράγματα που δεν φανταζόταν ποτέ της. Αν είχε παιδιά θα μιлагαν με τη φίλη της για τα παιδιά τους. Για τις αρρώστιες τους, για το σχολείο.

Θα πάρει μια γάτα, οπωσδήποτε. Δεν είναι δύσκολο να την περιποιείται. Την αγάπη της χρειάζεται και λίγο φαγάκι. Έχει τόση αγάπη μέσα της και δεν έχει τι να την κάνει.

Με το μπάνιο θα ηρεμήσει. Όχι πως έχουν τίποτα τα νεύρα της αλλά το μπάνιο κάνει καλό, έτσι κι αλλιώς. Θα ρίξει άλατα στο νερό. Σφίγγουν το σώμα. Ύστερα θα τριφτεί πολύ με το τρίχνο γάντι. Για την καλή κυκλοφορία του αίματος. Και θα σαπουνιστεί με το αρωματικό σαπούνι που αγόρασε. Θα μυρίζει όμορφα. Της άρεσε, μετά το μπάνιο, να μυρίζεται. Σκύβει το κεφάλι και μυρίζει τον ώμο της. Θα την πάρει ένας άντρας και θα μυρίσει το λαιμό της. Τα βυζιά της. Ένας άντρας σαν και κείνον που μπήκε σήμερα στο μαγαζί ν' αγοράσει ένα μαντίλι για τη γυναίκα του. Ένα μαντίλι λαιμού. Του 'δωσε δυο-τρία να διαλέξει. Τον κοίταζε ώρα πολλή. Προσπάθησε να φανταστεί πως είναι η γυναίκα του. Μια συμαζεμένη γυναικούλα το βράδυ θ' αφήνει επιτέλους τον εαυτό της ελεύθερο. Μόλις κοιμηθούν τα παιδιά, θα κλείνουν την πόρτα, θα ξαπλώνουν στο κρεβάτι και θα κάνουν έρωτα. Νοικοκυρίστικο έρωτα, σαν κι αυτούς.

Ήταν κι ένας άλλος σήμερα που της άρεσε. Της ζήτησε ένα ζευγάρι γάντια. Γυναίκεία. Τα δοκίμασε στο χέρι της. Η μνηστή του, της είπε, είχε περίπου το σώμα της, αλλά πιο νέα, πολύ πιο νέα. Και γέλασε. Τα μάτια του κλείνανε σχεδόν όταν γέλαγε. Δε φαινόταν οι κόρες.

Να την πάρει στην αγκαλιά του και να τη φιλάει, ώρες. Να βάλει ένα δίσκο

στο πικάπ. Σιγανή μουσική. Ν' αφήσει ένα φως μονάχα. Χαμηλό. Να 'ναι ημίφως. Τα πράγματα στο δωμάτιο ν' αλλάζουν σχήμα. Να φηλώνουν, να γίνονται πελώρια ή να μικραίνουν. Να δείχνει αλλιώςτικη, μ' αυτό το φως. Μαλακία. Νέα. Να φοράει ρόμπα καινούργια. Όμορφη. Με δαντέλες. Θ' αγοράσει μία. Στις βιτρίνες, που σεργιανάει, είδε μερικές που της άρεσαν. Κάποια μέρα, μια πωλήτρια της είπε ν' αγοράσει. Αρνήθηκε. Μα τι λέτε τώρα, στην ηλικία μου, τέτοια πράγματα. Η άλλη της ξομολογήθηκε πως κάτι τέτοια τους τρελαίνουν τους άντρες. Και τα εσώρουχα. Μικροσκοπικά και προκλητικά. Σε ποιό μαγαζί ήταν. Δεν θυμάται. Έπρεπε να το σημειώσει.

Ο άντρας σας δε θα ξεκολλάει από κοντά σας, της είχε πει. Ποιό μαγαζί ήταν... Σ' όλες τις ταινίες στην τηλεόραση, τέτοια εσώρουχα φοράνε όλες τους.

Θα είναι ημίφως. Εκείνος, θα βάλει ποτό σε δύο ποτήρια. Θα της δώσει το ένα. Θα την πλησιάσει. Με το 'να χέρι, θα της πάρει το ποτήρι απ' το χέρι. Θα τ' ακουμπήσει στο τραπέζι, πλάι της. Με τ' άλλο, θα της ξεκουμπώσει τη ρόμπα. Μετά, θα την αγκαλιάσει, και με τα δύο χέρια του. Εκείνη, θα νιώσει μια γλυκιά ανατριχίλα στη ραχοκοκαλιά της κι εκεί, κάτω απ' την κοιλιά. Υπογάστριο, δεν το λένε; Κάθε φορά που την πλησιάζει ένας άντρας, νιώθει έτσι. Αν της ζητούσε κάποιος από τους δυο πελάτες, σήμερα, να τον ακολουθήσει, θα 'βάζε το παλτό της και θα πήγαινε μαζί του. Όπως στις ταινίες. Θα πήγαινε κι ας την έκανε ό,τι ήθελε...

Όχι. Δεν θα τον ακολουθούσε.

Ο κόσμος όλος θα 'λεγε πως είναι μια του δρόμου. Οι συγγενείς θα βγάξαν το συμπέρασμα πως πήρε από τη θεία της, που έγινε του σκοινοῦ και του παλουκιοῦ. Αν κάποιος την ακούμπαγε, θα τον κοίταζε αυστηρά και θα του 'λεγε: Κάτω τα χέρια σας, κύριε, για ποιά με περάσατε; Ναι, έτσι θα 'λεγε. Έτσι της είπε η μητέρα της να λεί. Τότε, γύρω στα δεκάξι, στα δεκαεφτά, που άρχισαν τα μαθήματα. Για ποιά με περάσατε, κύριε.

— Το μόνο που γυρεύουν, είναι το κορμί σου. Τι νομίζεις πως θέλουν όλοι οι άντρες από τις γυναίκες; Να τις παντρευτούν; Θέλουν να περάσουν την ώρα τους. Πρόσεχε, κακομοίρα μου, της έλεγε μην πάθεις καμιά ζημιά και γίνεις κι εσύ ίδια με κείνη την προκομμένη τη θεία σου, την αδελφή του πατέρα σου. Χώρια που μπορεί να κολλήσεις και καμιά σύφιλη.

Αχ, ας την έπαιρνε κάποιος, για μια ώρα. Ας μην την παντρευόταν. Ας ένιωθε τα χέρια του γύρω στη μέση της. — Χαμένο πάει το κορμί μου, μητέρα. Για ποιόν το φύλαξα; Κοντεύω τα σαράντα. Ας βρεθεί κάποιος. Τόσες και τόσες στην ηλικία μου.

Τώρα θα μπει στο μπάνιο. Θα ηρεμήσει.

Όμορφα είναι. Χαλαρό το σώμα της σχεδόν επιπλέει. Η κοιλιά της μοιάζει να 'ναι επίπεδη τώρα. Δεν έχει κοιλιά. Τα πόδια της κουνιούνται αργά αργά. Το ένα χέρι της μοιάζει με κύκνο. Κολυμπάει στη λίμνη. Πάει μόνο του χωρίς καμιά εντολή.

Να 'χει κάποιον να την περιμένει στο δωμάτιο, μόλις βγει. Κανένας δεν της ζήτησε ποτέ να βγούμε έξω. Πολύ παλιά, δυο τρεις, τη θέλανε μονάχα για τη «δουλειά» τους. Αρνήθηκε. Γιατί αρνήθηκε; Το χέρι της πλέει ακόμα. Δε βουλιάζει. Έπρεπε να πάει τότε. Θα μάθαινε να κάνει έρωτα. Θα του 'βρισκε τα ευαίσθητα σημεία. Δε θα τον είχε μόνο για μια ώρα. Μπορεί και να παντρευόταν, ποιός ξέρει. Θα 'χε ένα δυό παιδιά. Θα φώναζαν, θα τα χτύπαγε, θ' αρρώσταιναν, θα πονούσε, θα 'λιωνε από ευτυχία. Το βράδυ θα κούρνιαζε στην αγκαλιά τους. Έπρεπε να πάει τότε. Πώς τους έλεγαν; Πώς ήταν τα

πρόσωπά τους; Προσπαθεί να θυμηθεί. Τίποτα. Μόνο μια φράση: Βγαίνουμε το βράδυ έξω μαζί; Και κείνη: Μα γιά ποιά με περάσατε, κυρίες;

Λίγες απόπειρες ακόμα κι ύστερα τίποτα, τίποτα πια.

—Τι να τα κάνω τα στήθια μου, μαμά; Τι να τα κάνω; Τα βυζιά της μάνας της ήταν σαν άδειες σακούλες. Από τις γένες και τα βυζάματα, έλεγε.

Θα κρεμάσουν κι εκείνης. Έτσι θα γίνουν. Χωρίς να γεννήσει, χωρίς να θηλάσει.

Όταν την «ντύνανε» τη μάνα της, είχε μπει κρυφά μες στο δωμάτιο. Γύρισε και της έριξε μια κλεφτή ματιά. Θεέ μου, πώς ήταν έτσι! Στέκονταν αμιλητή κι ακούνητη, κι άφηνε τους άλλους να την πασπατεύουν, ανήμπορη πια ν' αντιδράσει. Άφηνε τους άλλους να βλέπουν γυμνό το κορμί της. Και το δωμάτιο μύριζε σαν εκκλησία. Αχ, πώς μύριζε έτσι;

Η μάνα της ήταν θρήσκα. Πόσο βαρετά θρήσκα ήταν. Θα χαιρόταν η καρδιά της άμα έβλεπε από μια μεριά πως όλα είχαν γίνει όπως έπρεπε.

Το νερό κρύωσε πιά. Πρέπει να βγει. Θα καθήσει και θα διαβάσει ένα βιβλίο. Το βιβλίο είναι πάντα ο καλύτερος φίλος. Όμως αυτή θέλει ένα ζωντανό άνθρωπο πλάι της. Να της πιάνει το χέρι, να την κοιτάζει με γελαστά μάτια. Θέλει κάποιον, θέλει κάποιον. Δε χάθηκαν οι ελπίδες. Δε γέρασε ακόμα...

Θα φάει κάτι πρόχειρο και θα διαβάσει ένα βιβλίο. Ή ένα περιοδικό.

Άμα πάρει μια γάτα, θα τη βάζει να κάθεται πλάι της. Θα της χαϊδεύει τη ράχη, το κεφάλι.

Σκουπίζει τα μαλλιά της. Τυλίγεται μέσα σ' αυτή την παλιομοδίτικια ρόμπα. Θα...

Αυτός ο ήχος...

Θα είναι από πάνω. Δεν είναι η δικιά της πόρτα. Ο γιος τής αποπάνω έρχεται αργά. Θα...

Ο ήχος επιμένει. Αργά Αργά. Είναι ένα κλειδί που γυρίζει. Όχι, δεν είναι η δικιά της η πόρτα.

Τώρα άνοιξε πια. Είναι κάποιος στο χολ.

Θεέ μου, πού να πάει, πού να κρυφτεί. Να προλάβει να χωθεί στο κρεβάτι της. Να σκεπαστεί καλά... Όχι, θα τη βρουν... Να πάει κάτω από το τραπέζι, όπως όταν ήταν μικρή... Να μπει στη ντουλάπα.

Δεν προλαβαίνει. Δε θα πάει πουθενά. Θα κάτσει εκεί και θα περιμένει την τύχη της. Όποιος είναι, ας πάρει ό,τι θέλει, ας την αφήσει ήσυχη. Δε θα φωνάξει. Θα σταθεί σαν μαρμαρωμένη. Θα του δώσει το λόγο της. Μπορεί να την πιστέψει. Ακούει κάποιον να ψάχνει στο σαλόνι. Άμα δε βρει τίποτα, θα 'ρθει και στην κρεβατοκάμαρα.

Αύριο, οι εφημερίδες θα γράφουν γι' αυτήν. Θα γίνει το πρόσωπο της ημέρας στη δουλειά της. Στο μπακάλη και στο μανάβη. Θα τη ρωτάνε συνέχεια να τους πει λεπτομέρειες. Αν επιζήσει βέβαια. Μπορεί να 'ναι κάποιος μανιακός δολοφόνος. Δε θέλει να πεθάνει. Είναι νέα ακόμα.

Τώρα θα 'ρθει στην κρεβατοκάμαρα. Οι κλέφτες το ξέρουν αυτό. Όλος ο κόσμος εκεί κρύβει τα λεφτά του.

Για τη ροκ κίνηση στα Γιάννενα

(Ξαφνικά ήρθε κάποιος και μου ανάθεσε κομπιάζοντας να γράψω «κάτι» για τη «ροκ κίνηση στα Γιάννενα». Έτσι γενικά κι αόριστα, αλλά, πώς αλλιώς θα μπορούσε να το θέσει για κάτι που μόνο αυτό μπορεί να βάζει το σώμα του σε κίνηση, χτυπώντας κάθε φορά διάφορα σημεία του, χωρίς να μπορείς να κάνεις και τίποτα. Τέλος πάντων...).

Μην περιμένετε να βρείτε εδώ ένα ευρετήριο συγκροτημάτων ή μαγαζιών. Δεν έχει νόημα, δίπλα σας είναι, αναζητήστε τα, αν κάπου νιώθετε ότι σας αφορά αυτό το νόθο κατασκευάσμα. Όσο για τη ροκ κίνηση...

Δεν έχω να πω τίποτε γι αυτή — έχω να πω πολλά για το δράμα του ροκ'ν'ρολλ. Δεν υπάρχει μια σταθερά αναπτυσσόμενη δυναμική ομαδικής προσπάθειας (όχι υποχρεωτικά συνειδητής). Υπάρχουν πολλά στέκια που δουλεύουν κυρίως με ροκ μουσική, και πολλοί άνθρωποι που ακούν ροκ μουσική, αλλά τα πιο πολλά και οι πιο πολλοί ελάχιστη σχέση έχουν με το RR. Δεν υπάρχει ροκ κίνηση στα Γιάννενα. Σαν μουσικό είδος έχει απλωθεί, αλλά μόνο σαν μουσικό είδος, δηλ. σαν Η ροκ κι όχι ΤΟ ροκ. (Ελπίζω να γνωρίζετε ή τουλάχιστον να υποψιάζεστε τη διαφορά, αλλιώς δεν έχετε κότσια γι αυτό εδώ το κείμενο). Η ροκ λοιπόν..., αλλά ακόμη και μ' αυτούς που συνειδητά χρησιμοποιούν το ουδέτερο άρθρο υποδηλώνοντας ότι το ροκ είναι κάτι παραπάνω από απλή (ή πολύπλοκη) μουσική προτίμηση στη ζωή τους, μένει να

ξεκαθαριστεί η τελευταία γενική διαπίστωση που μπορεί να σταθεί πλέον σχετικά με το όλο και πιο ατομιστικό πρόσωπο του ροκ'ν'ρολλ: Ότι σήμερα ΔΕΝ ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΣ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΣΟΥ ΜΕ ΤΟ RR ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΣ. Κάποτε αρκούσε, γιατί το RR περνούσε τη φάση του κοινωνικού κινήματος, και για τους μπάτσους, είτε χίππυς είσουν είτε χεβιμεταλάς, δεν υπήρχε καμιά διαφορά. Φτάνει να είσουν ειλικρινής απέναντι σ' αυτό που έκανες. Από τη στιγμή που το RR παράτησε τα κοινωνικά του οράματα και στράφηκε προς το άτομο, η ταυτότητά σου μέσα στο RR δεν είχε καμιά σχέση με το πώς σε αντιμετώπιζε η κοινωνία. Δεν χρειάζεται πλέον, δεν ΠΡΕΠΕΙ να χρειάζεται, η αποδοκιμασία ενός μπάτσου για να αισθανθείς δικαιωμένος στα μάτια του εαυτού σου ή και των άλλων. Η επαναστατικότητα των πράξεών σου συνίσταται στην απόκλιση που παρουσιάζουν από τα κοινωνικά πρότυπα, σύμφωνοι, αλλά πρέπει να κάνουμε μια ιεράρ-

χιση αυτών των κοινωνικών προτύπων για να δούμε ποιά από αυτά έχει πλέον νόημα να μην τα ακολουθείς.

Λοιπόν, μη με ρωτάτε τι άλλο χρειάζεται εκτός από την αυθεντικότητα, μόνο αφήστε με να σας πω ότι δεν έχω τίποτα σχεδόν κοινό με κάποιον που έχει κολήσει στο '70 και τους SABBATH, ή στο '80 και τους JOY DIVISION ή στο πουθενά και τον J.M. LAUGLIN, τίποτε εκτός ίσως από μια πρόσκαιρη σύγκλιση αισθητικών επιλογών, που είναι πια κάτι το απόλυτο ασήμαντο στον αγώνα που δίνουμε τώρα τελευταία για τη διατήρηση ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ επαφών μεταξύ ΑΤΟΜΩΝ.

τους λίγους εκείνους που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο θα μείνουν δίπλα μας. Έτσι δηλαδή, για να μη ξεχνάμε και την καταγωγή της φυλής μας.

Αλέκος Παπαδόπουλος

Αν καταλάβατε ποιές είναι οι απόψεις μου πάνω στο θέμα, σχηματοποιήστε τις αντίθετες και θα έχετε την κατάσταση που επικρατεί σ' αυτή τη «ζωντανή επαρχιακή πόλη». Και σ' όλο τον κόσμο, αν θέλετε, για το RR είναι από τα πιο παρεξηγημένα πράγματα που αγκομάχησαν εδώ πέρα. Και πάλι, δεν έχει νόημα να αναλύσω διεξοδικά τα χάλια που πιστεύω πως επικρατούν. Αυτό που θέλω να ρωτήσω είναι: κατά πόσο χρειαζόμαστε πλέον μια «ροκ κίνηση»; ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΜΑΣ ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΕΣΤΩ ΕΥΠΡΟΣΔΕΚΤΗ; Αν κρίνω από την ασχετοσύνη που επικρατεί, δε νομίζω ότι ξεπερνούν του πέντε οι άνθρωποι με τους οποίους θα μπορούσα να... τελοσπάντων, βρείτε εσείς την κατάλληλη λέξη. Και πιστέψτε με η ιδέα-ελπίδα να ήταν μεγαλύτερος αυτός ο αριθμός το μόνο που καταφέρνει είναι να με απωθεί. Όχι γιατί είναι ουτοπία (που είναι), αλλά κυρίως γιατί έχω πλέον πειστεί ότι ο πλήρης μετασχηματισμός μας σε άτομα κάνει αχρείαστη την πλατιά αίσθηση της κοινότητας. Σε αντιστάθισμα, επιβάλλει τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πρακτικών με

Για την κίνηση του Rock and Roll εδώ «οπουδήποτε κι αν είναι το εδώ...»

Η λέξη κίνηση είναι περιττή
Το Rock and Roll ρολλάρει
όσο οι καρδιές μας χτυπούν σε τρελλό Beat
κρεμασμένες σε κλεμμένο τμόνι
ατσάλινου κοχυλιού
όσο συναντάμε την έλλειψη αγάπης
κάτω από λάμπες φωταερίου και νέον
όσο ήχοι κάθε καταρεωμένης βιτρίνας
αγιαίνουν κάθε άγριο μεθύσι.
όσο το φως της αστυνομίας στις οθόνες
της τηλεόρασης

μας πλασάρει την πρέζα.
όσο η ξέφρενη κι όλο θάνατο μουσική της
ψυχής

πλημμυρίζει κλειτορίδες και πέη
στο αγκάλιασμα ενός βίαια τρυφερού
έρωτα
τιμής ένεκεν
στη ΜΕΓΑΛΗ ROCK AND ROLL
ΝΥΧΤΑ.

Διονύσης Μόστρος
(μαθητής Γ' Λυκείου)

● Και ξανά προς τη δόξα τραβά!

Ένα χρόνο μετά την έκδοση του πρώτου τεύχους, ο τυφλοπόντικας προχωρά ακάθεκτος. Έτσι για τον εορτασμό των γενεθλίων του, το Σάββατο 9/2/85 έκανε χορό στην εστία του πανεπιστημίου.

● Στη ραδιοφωνική εκπομπή του Γ' προγράμματος «ανθολόγιο ελληνικής ποίησης» διαβάστηκαν στις 31-12-84 τα ποιήματα των Σ. Βλέτσα, Γ.Π. Γκούμα και Ν. Μάνθου που περιλαμβάνονται στο «φυλλάδιο ποίησης» που εξέδωσε το τυφλοπόντικας τον περασμένο Οκτώβριο.

Επίσης στα πλαίσια του αφιερώματος της ραδιοφωνικής εκπομπής της ΕΡΤ-2 «Θέλουμε τον κόσμο και τον θέλουμε τώρα» στη Γιαννιώτικη νεολαία μεταδόθηκε στις 12-5-85 συνέντευξη με τον τυφλοπόντικα και διαβάστηκαν αποσπάσματα από κείμενα του περιοδικού.

● λάβαμε ένα γράμμα από την αυτόνομη δίμηνη εφημερίδα «Σπάστης» με έκκληση προς όλους για οικονομική και πολιτική υποστήριξη στον εκδότη του «Σπάστη» Παν. Παπαδόπουλο που καλείται σε δίκη στις 3 Απρίλη. Αυτή θα είναι η τρίτη δίκη του «Σπάστη». Μια άλλη στις 22 Φλεβάρη και μία στις 4 Μάρτη είναι οι υπόλοιπες. Ο «Σπάστης» μέσα από το γράμμα του καλεί για όποια χρηματική βοήθεια, που σίγουρα χρειάζεται, με χρηματική επιταγή στη διεύθυνση: οδός Εμμανουηλίδου 6 175 64 Παλ. Φάληρο ΑΘΗΝΑ

Παπαδόπουλος Παναγιώτης

όσα φέρνει ο άνεμος

Κάποιο σχετικό άνοιγμα, επιχειρήθηκε και από τον Τυφλοπόντικα και από άλλα περιοδικά, που λίγο πολύ κινούνται στον ίδιο χώρο, που δυστυχώς περιορίστηκε στην ανταλλαγή εντύπων (τουλάχιστον με τα περισσότερα).

Έτσι, μέσα στο τρίμηνο που μεσολάβησε από την έκδοση του τετάρτου τεύχους, λάβαμε:

● Το τεύχος του «Δελτίου του κέντρου οικολογικής, περιβαλλοντικής και εναλλακτικής πληροφόρησης», που επιζητά να ανοίξει διάλογο και να συνεργαστεί σε πανελλαδικό επίπεδο με άτομα ή άλλες ομάδες που ενδιαφέρονται για οικολογικά περιβαλλοντικά προβλήματα ή εναλλακτικές λύσεις και είναι ανοικτό σε κά-

θε πρόταση, παρουσίαση δραστηριοτήτων και κριτική.

● Το 11ο τεύχος (Νοέμβρης 84) από το περιοδικό «Σημάδια» με θέματα «για το κυπριακό», για το «εκλογικό σύστημα», μία ενδιαφέρουσα συνέντευξη με τον Νίκο Ξυδάκη και άλλα.

● Από την Κέρκυρα ήρθαν 3 τεύχη του λογοτεχνικού περιοδικού «Πόρφυρας».

● Την ποιητική συλλογή του

Μαστουρωμένοι από εθνική υπερηφάνεια, υποδεχτήμακε στις 21 Φεβρουαρίου τους επίσημους, για την παρέλαση και τον εορτασμό της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων.

Εμείς δεν πήγαμε στην παρέλαση. Κοιμηθήκαμε, βαρεθήκαμε, ή και μπουχτήσαμε αυτές τις καλοστημένες φέστες.

Έτσι δεν ξέρουμε να σας πούμε...

Δεν πέρασαν λίγες μέρες και η πόλη μας ξαναντύθηκε γιορτινά: Αποκρηές. Ξεχυθήκαμε στους δρόμους να γευτούμε και μεις λίγη από τη «διονυσιακή έκσταση» της ατμόσφαιρας. Εγκαταλείψαμε τη μιξέρια μας, ή της φορέσαμε ζωηρά χρώματα και την είπαμε χαρά.

Καλά ταμπουρωμένοι πίσω από τη μάσκα μας, βγάλαμε τα απωθημένα μας, την επιθετικότητά μας, διασκεδάσαμε. Έστω και για λίγο, όσο διαρκούν οι Αποκρηές.

Παρ' όλο το κρύο, πήγαμε και στις φωτιές, που ο κόσμος πίνει, χορεύει, γλεντάει.

Την Καθαρά Δευτέρα το βράδυ οι φωτιές ξαναάψανε. Και ο κόσμος συνέχισε να πίνει, να χορεύει και να γλεντάει. Έστω και για λίγο, όσο διαρκεί η φλόγα τους.

όσα φέρνει ο άνεμος

Δ. Κατσιμάνη: «τα φρικτά της Άνοιξης πρόσωπα» έκδοση ΕΜΑΕ (έκδοση μη άμεσης επανάστασης).

● Από τη λαϊκή μορφωτική στέγη Αμπελοκήπων Θεσ/νίκης «ΛΑ.ΜΟ.ΣΑ», ένα χώρο κουβέντας, ψυχαγωγίας, διαφόρων (;) δραστηριοτήτων ήρθε το πρώτο τεύχος του περιοδικού η «στέγη». «Σ' ένα ημιπύγαιο στη πλατεία Ζωοδόχου Πηγής στους Αμπελοκήπους, μια ομάδα από νεολαίους, ηλικιωμένους, επιστήμονες και καλλιτέχνες, εργαζόμενους, γονείς, από δημιουργικούς ανθρώπους!»

● Για το 1ο (Φλεβάρης 85) και 2ο (Μάρτης 85) του περιοδικού «Μαρξιστική Συσπείρωση» που απευθύνεται σε αρι-

στερές αγωνιστικές ομάδες με σκοπό την ενοποίηση για ενιαία δράση που θα αποβλέπει στην αμφισβήτηση της πολιτικής και ιδεολογικής πορείας της πολιτικής ηγεσίας, καθώς και την απόκρουση της κάθε καπιταλιστικής επίθεσης. Μέλημα επίσης του περιοδικού είναι η προβολή των προβληματισμών, δραστηριοτήτων και γενικότερα της πάλης των ομάδων αυτών στην κατεύθυνση του επαναστατικού δρόμου για το σοσιαλισμό.

Ευχόμαστε η μαρξιστική συσπείρωση να αποτελέσει όντως συσπείρωση των μαρξιστικών ομάδων στα πλαίσια που επιδιώκει.

● Το 1ο τεύχος του περιοδικού «Αυτοδιάθεση», έκδοση για την υπεράσπιση του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης της Κύπρου με άρθρα για το Πολυτεχνείο, για τις τουρκικές βλέψεις στο Αιγαίο, ένα άρθρο του Γ. Καραμελιά, κριτική θεάτρου καθώς και άλλα «ενδιαφέροντα» θέματα. Θέση της «Αυτοδιάθεσης» είναι ξεκάθαρα η ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Αυτό είναι το πλέον συζητήσιμο σημείο του περιοδικού και αποτελεί νομίζουμε παράδοση της αυτονομίας στην Κύπρο.

● Το πρώτο τεύχος «Νικαράγουα Αλληλεγγύη», έκδοση της Ελληνικής επιτροπής για τη Νικαράγουα, με άρθρα από έντυπα της Νικαράγουα καθώς και το δεύτερο τεύχος με κύριο θέμα τις πρώτες δημοκρατικές και ελεύθερες εκλογές στη Νικαράγουα.

Ευχόμαστε να συνεχιστεί αυτή η εκδοτική προσπάθεια της επιτροπής.

● Τέλος, κάθε 15 μέρες λαβαίνουμε την έκδοση της γιαννώτικης εφημερίδας «Νέος αγωνιστής της Ηπειρού» ο οποίος σχεδόν σε κάθε τεύχος δεν ξεχνά να αναφέρει και να σχολιάζει τις δραστηριότητες του «τυφλοπόντικα».

Ποικιλόμορφα

- *Είναι όμορφη τούτη η νύχτα
Το μόνο που την αρρασταίνει, η μυρωδιά της πίσσας
που ριζανε στους δρόμους.*
- *Τέσσερις τοίχοι συν τέσσερα
ένα κοντί γεμάτο μαύρες αράχνες
ανατριχιαστικά όμορφες και μόνες
δοσμένες στο πλέξιμο του μπερδεμένου ιστού τους,
Σκόρπιες παντού, στο πάτωμα, στους τοίχους, στα
φωτιστικά
ένα με τη μιζέρια, τη μοναξιά, την απομάκρυνση.*
- *Θα* θελα πολλές στιγμές, πολλές αγωνίες, πολλούς
έρωτες
να είναι ένα φθινόπωρο· ένα ατέλειωτο φθινόπωρο.*
- *Τίποτα πια πεταμένο.
Η ίδια η πραγματικότητα είναι το πιο σκληρό πείραμα
που θα μπορούσα να φανταστώ. Ας μην αναζητώ, την
απελπισία και από αλλού.*

όσα φέρνει ο άνεμος

● Πριν λίγο καιρό επισκέφτηκαν το λαγούμι του «Τυφλοπόντικα» κάποιοι τέως φοιτητές Πανεπιστ. Μάντσεστερ, οι οποίοι μας έκαναν γνωστή την ύπαρξη ενός άλλου Τυφλοπόντικα που εκδίδεται από το '80 ως το '82. Αρχικά με τον τίτλο «Ελεύθερος διάλογος» και μετά το καπέλο γνωστών αντιδραστικών (ιδε Κνίτες) σε τέτοιες προσπάθειες, από ομάδα φοιτητών με τον τίτλο πια «Τυφλοπόντικας».

Η είδηση αυτή καθώς και τα τεύχη που πήραμε στα χέρια μας, μας χαροποίησαν ιδιαίτερα, αν και για να είμαστε ειλικρινής έθρεψαν λίγο τη ζήλεια μας. Όσο να'ναι δεν είχαμε πια την πρωτιά.

Με ενδιαφέρον κοιτάξαμε τη μακρινή, χρονικά και τοπικά προσπλάθεια στην οποία έκδηλη είναι η τάση διαλόγου και συζήτησης, όπως αναφέρ-

θηκε, πάνω σε θέματα πολιτικής, φιλοσοφίας, οικολογίας, ψυχολογίας, πολιτικοκοινωνικών προβληματισμών και αναζητήσεων.

Ενδιαφέρον τμήμα του περιοδικού αποτελούν θεωρητικά θέματα.

▮ **Απόσπασμα από μια προκήρυξη για τους αντιρρησίες συνείδησης.**

**Η ΑΡΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ
ΕΙΝΑΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ**

Υπάρχουν διέξοδοι γι' αυτούς που για λόγους προσωπικούς, θρησκευτικούς, πολιτικούς, ειρηνιστικούς ή ιδεολογικούς αρνούνται τη στρατεύση; 15.000 ανυπότακτοι εξωτερικού, σύμφωνα με το Υπουργείο Άμυνας. Δεν μπο-

ρούν να ξαναγυρίσουν στην Ελλάδα. Αρκετές εκατοντάδες ιεχωβάδες. Εξαργυρώνουν τη θρησκευτική τους πίστη με 4 χρόνια φυλακή. Χιλιάδες τρελόχαρτα. Το πιστοποιητικό του τρελού σ' ακολουθεί σ' όλη σου τη ζωή. Δεκάδες αυτοκτονίες και λιποταξίες κάθε χρόνο και τα στρατιωτικά ψυχιατρεία γεμάτα. Η ανθρώπινη αντοχή στη σωματική, ψυχολογική και ηθική καταπίεση έχει τα όριά της.

Αντίθετα το δικαίωμα άρνησης θητείας για λόγους συνείδησης είναι αναγνωρισμένο σ' όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Στη νομοθεσία αυτών των χωρών προβλέπεται η δυνατότητα για τους αντιρρησίες συνείδησης να εργασθούν ένα ορισμένο χρονικό διάστημα σε οργανισμούς κοινής ωφέλειας ή και σε ιδρύματα που προωθούν την ειρήνη, γνωστή σαν κοινωνική ή εναλλακτική θητεία.

● Κομμάτια από μια προκήρυξη μαθητών από τις καταλήψεις 2 σχολείων στην Αθήνα.

**ΑΝ ΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ
ΜΑΣ ΞΑΦΝΙΑΣΑΝ,
ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΙ ΝΑ
ΜΑΣ ΑΦΗΝΟΥΝ ΣΕ Α-
ΜΗΧΑΝΙΑ**

Οι καταλήψεις ήρθαν σαν την άμεση μαχητική

Τα γραφεία του τυφλοπόντικα ως γνωστόν, άνοιξαν και λειτουργούν καθημερινά 6-8 στον 4ο όροφο του μεγάρου Τιτάνια (Ν. Ζέρβα 2). Αν και περιβαλλόμαστε από..., δηλ. ΟΝΝΕΛ, ΕΠΕΝ, σύλλογο Βορειηπειρωτών, φιλοβασιλική ένωση, ΚΚΕ και βρισκόμαστε επί της οδού που φέρει το όνομα Ναπολέοντος Ζέρβα, εν τούτοις μη διστάσετε να μας επισκεφθείτε.

Όλες οι επιστολές περιοδικά και οποιοδήποτε υλικό να στέλνονται στή διεύθυνση των γραφείων του περιοδικού:

Ναπολέοντος Ζέρβα 2
4ος όροφος γραφείο 10
περιοδικό «τυφλοπόντικας»

διεκδίκηση αιτημάτων, πλατειά αποδεκτών από τους μαθητές.

Έτσι λοιπόν οι καταλήψεις λειτούργησαν σαν σημείο συσσώρευσης όχι μόνο από άποψη δυναμικής, αλλά συγχρόνως και σαν κέντρο που ευαισθητοποίησε ένα κομμάτι μαθητών και νεολογίων. Τα αιτήματα των καταλήψεων (αύξηση του ορίου απουσιών — κατοχύρωση του μαθητικού συνδικαλισμού — κατοχύρωση απολυτηρίου — επίδομα ανεργίας — αντί — 309 — περισσότερες δαπάνες για την παιδεία) ήταν ακριβώς η συνέχεια μιας προηγούμενης πρακτικής σ' αυτά τα σχολεία.

Η απόφαση για κατάληψη της γενικής συνέλευσης του Ιου ΚΕΤΕ, σε συμπάρασταση στο 3ο, έδωσε μια απάντηση για το προχώρημα τέτοιου είδους πρακτικής. Έτσι οι απειλές του Υπουργείου, όταν άρχισε η κατάληψη του 3ου ΚΕΤΕ, με δηλώσεις του τύπου «δεν μιλάμε με καταληψίες», «θα μείνετε από απουσίες», μετατράπηκε μετά την κατάληψη - συμπάρασταση του Ιου ΚΕΤΕ σε καθησυχαστικές προτάσεις όπως «θα σας βγάλουμε στην τηλεόραση», «δεν θα μετρήσουν οι απουσίες».

Η συνέχεια και τα ζητήματα που έβαλαν οι καταλήψεις πρέπει να εκτιμηθούν και να απαντηθούν. Γιατί αν οι καταλήψεις ήταν η αρχή, δεν πρέπει να είναι και το ΤΕΛΟΣ.

ΜΑΘΗΤ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

όσα φέρνει ο άνεμος

Απόκριες '85

Α. Θάθελα να 'χω μικρότερη μύτη κι ένα πλατύ στέρνο. Στο μεταξύ η αυλαία ανοίγει φοράμε τις μάσκες μας και υποκρινόμαστε. Οι θεατές χαμογελούν κάτω από τις μάσκες τους κι αυτοί. Ορισμένοι δεινόσαυροι διακρίνονται στο βάθος να συζητούν χαμηλόφωνα. Απόκριες '85. Μα από που προέρχεται τόση σχιζοφρένεια;

Β. Οργανωμένα και καθορισμένα μέχρι τις τελευταίες λεπτομέρειες τους, ξεφαντώματα. Τα παιδάκια στις πλατείες υπό την επίβλεψη των γονέων μέσα σε νοικιασμένες μεταχειρισμένες στολές στέκονται αμήχανα και κοιτούν τριγύρω. «Μα τι σόι ιστορίες είναι αυτές;» σκέφτονται ίσως. Οι γονείς στις πλατείες υπό την επίβλεψη της ανίας μέσα σε νοικιασμένες μεταχειρισμένες συνειδήσεις στέκονται αμήχανοι και διαβάζουν την εφημερίδα τους. Μα τι σόι ιστορίες είναι αυτές; Οι μαθητές στις πλατείες υπό την επίβλεψη του θανάτου του έρωτα μέσα σε νοικιασμένα μεταχειρισμένα αδιέξοδα στέκονται αμήχανα κραδαινόντας πλαστικά ρόπαλα. Επιτέλους τι σόι ιστορίες είναι αυτές; Οι φοιτητές υπό την επίβλεψη του διαχωρισμού της διανοητικής από τη χειρωνακτική εργασία μέσα σε νοικιασμένα μεταχειρισμένα βολέματα στέκονται αμήχανα και χορεύουν στη φοιτητική εστία. Τίποτα δεν φαίνεται να μπορεί να εμποδίσει τους μαθητές απ' το να κραδαίνουν πλαστικά ρόπαλα και τους φοιτητές απ' το να χορεύουν στην εστία.

Τίποτα στ' αλήθεια. Όχι ότι συμβαίνει τίποτα κακό. Δεν είναι κακό πράγμα οι Απόκριες. Κρατάνε απ' τα παλιά χρόνια

Τίποτα στ' αλήθεια. Όχι ότι συμβαίνει τίποτα κακό. Δεν είναι κακό πράγμα οι Απόκριες. Κρατάνε απ' τα παλιά χρόνια αν δεν κάνω λάθος διονυσιακές λατρείες και τέτοια. Ναι τίποτα κακό. Απλώς κατευθυνόμενα ξεφαντώματα καθορισμένες ημερομηνίες εκτονώσεις-βαλβίδες ασφαλείας για την εγκλωβισμένη καθημερινότητα. Ωστόσο τίποτα πιο δύσκολο αυτό τον καιρό απ' το να διασκεδάσει κανείς. Έχετε το υπόψη σας κύριοι για να μην βρεθείτε προ δυσαρεστών εκπλήξεων.

Γ. Μου άρεσε πάντα να αμολάω αετό. Όμως δεν ξέρω τίποτα για Απόκριες. Δεν θέλω.

Θωμάς Μυλωνάς

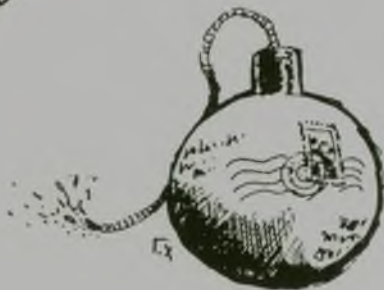
Ο τυφλοπόντικας

περιοδικό που εκδίδεται στα Γιαννινα.

Το εξώφυλλο μιας 4σέλιδη έκδοσης που έκανε ο Τυφλοπόντικας το Δεκέμβρη με κύρια αφορμή την περίοδο της κρατικής τρομοκρατίας στο πρώτο 5ήμερο του Δεκέμβρη.

Να τι σοί
ανένταχος είστε

Μονάδες από κάθε απάντηση

	A	B	Γ	Δ
1	12	3	9	6
2	6	3	9	12
3	6	9	12	3
4	6	9	12	3
5	3	9	6	12
6	12	6	3	9
7	9	3	12	6
8	3	12	6	9
9	12	6	3	9
10	12	3	9	6
11	3	6	2	12
12	6	3	9	12
13	9	3	12	6

100-120

Είστε και γαμώ τους τύπους.

Διαλεκτικοί, συνειπείς και σχετικά διαβα-
σμένοι.

Θα είσασταν η ελπίδα των ανένταχτων
αριστερών, αν μπορούσατε να αποφύγετε:

1) Τις θεωρητικούρες (έτσι χωρίς πρό-
γραμμα)

2) Τα τυχερά παιγνίδια (βιδαριστό φλίπ-
περ, μπόμπες, τοιχάκι με κατοστάρικα)

3) Τις παρέες με τους ρηγάδες (πριν τη
γ' πανελλαδική τουλάχιστον)

4) Τα περιοδικά τύπου τυφλοπόντικας
κ.λ.π. (με τα φρικτά του τεστ)

5) Τις πίτες με γύρο (πριν αποστηθίσετε
το κέντρο δηλητηριάσεων)

6) Την ενασχόληση με τα ζώδια (και τα
ζώα)

7) Την βάρβαρη ιδέα για τον εαυτό σας.

Τέλος πάντων ο χώρος της ύλης δεν μας
παίρνει για απορρίμηση των ελλωτωμά-
των σας. Παρόλα αυτά εξακολουθείτε να
είστε η ελπίδα μας.

Αγαπημένος σας σταρ: Το είδωλό σας
στον καθρέπτη.

Κετω από 100

Έσείς αφήστε μην την ψάχνετε. Χέσε μέ-
σα.

Όταν δεν διαβάζετε μαθήματα λύνετε
σταυρόλεξα.

Δεν σας έδειρε κανένας μικρός αλλά
ποτέ δεν είναι αργά.

Θα σας συνιστούσα να ασχοληθείτε με
άλλα πολιτικά σπορ. Π.χ. θα είσασταν ο
Αναστόπουλος της ΚΝΕ, ο Ρουμενίγκε
του εσωτερικού, ο Ζίκο του ΠΑΣΟΚ, η
Βερούλη της ΝΔ. Διαφωνείται; Εσείς θα
χάσετε.

Αγαπημένος σας σταρ: ο Βαμβακούλας.

Πάνω από 120

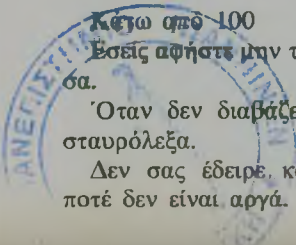
Οπωσδήποτε ανήκετε σε ένα από τα 12
ζώδια του ζωδιακού κύκλου. Είστε υπερ-
βολικά κινητικοί τύποι, οπωσδήποτε ολί-
γον χαρτοπέκται, οι σκληροτράχηλοι των
ανένταχτων. Λατρεύετε τον χαβαλέ. Αν δε
σας έδερνε μικρούς η μάνα σας θα ήσασταν
αναρχικοί. Πριν μερικά χρόνια γεμιζατε το
σπίτι με αφίσες του Τσε Γκεβάρα, μην πω
για το WHY. Σήμερα τα ακουμπάτε στην
πόκα. Αν είστε ολίγον ψωμωμένοι είσαστε
τέλειοι για πρώτη αλυσίδα σε πορεία. Αντι-
παθείτε τον Πανιώνιο και τον Αλεφάντο
καθ' όσον τα ομώνυμα απωθούνται.
Γενικώς είστε φιλοαναρχικό στοιχείο. Η
κατάρτιση του νόμου 774 θα αλλάξει τη
ζωή σας.

Επειδή δυστυχώς είστε λίγο αφελείς
κατά 80% θα κακοπαντρευτείτε.

Η πρώτη σφαλιάρια στη γυναίκα σας θα
είναι σταθμός στη ζωή σας.

Θα αργήσετε να γεράσετε και στο καφε-
νείο της γειτονιάς σας θα είστε ο καλύτε-
ρος ταβλαδόρος.

Αγαπημένος σας σταρ: ο Καραμπελιάς.

Θέσεις

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ - ΚΡΙΤΙΚΗ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΛΗΣ ΤΩΝ ΤΑΞΩΝ

Γιάννης Μηλιός, Μάκης Σπαθής: Κυπριακό, προεδρικές εκλογές, εκλογικός νόμος: Προς τη δεύτερη φάση της «Αλλαγής».

Θανάσης Τσεκούρας: Σημειώσεις για τους ταξικούς αγώνες στην Κύπρο.

Ανέστης Ταρπάκος: Επιτροπές εργαζομένων στις επιχειρήσεις.

Χρήστος Θεοχαράς: Εν ονόματι του Έθνους: Ο εκσυγχρονισμός του στρατιωτικού μηχανισμού και οι παρεμβάσεις της Αριστεράς.

Μπάμπης Ανθόπουλος: Η θεωρία του παρτιζάνου και ο Carl Schmitt. Σημειώσεις για την πολιτική και τον πόλεμο.

Δημήτρης Χαράλαμπος: Αφανής εγγελανισμός και θεωρίες περί κράτους.

Νίκος Κομνηνός: Ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και κρίση της συσσώρευσης του κεφαλαίου.

ΓΕΝΑΡΗΣ - ΜΑΡΤΗΣ 1985

10

σπύρος βλέτσας γιάννης π. γκούμας
νίκος μάνθος

φυλλάδιο
νοήσεως

γιάννης, σπύρος, γιάννης π.
βλέτσας, νίκος, γκούμας, μάνθος

ΚΡΙΤΙΚΗ 9/10

ΜΑΡΤΗΣ 1985

πολιτική επιθεώρηση για τη νεολαία

ΔΙΠΛΟ ΤΕΥΧΟΣ

Antonio Negri.

Μαρξισμός

και ποινικό δίκαιο
Για την καταστολή
Πορτογαλία,

δέκα χρόνια μετά

Για το «γλωσσικό»

Οικιακοί Ηλεκτρονικοί
Υπολογιστές

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ

Ανεργία και καπιταλιστική αναδιάρθρωση
Η διαχείριση της ανεργίας και οι νέοι
Κρίση του Πανεπιστημίου και φοιτητές
Προλεταριοποίηση ή ανεργία;
Συνέντευξη με ΟΑΕΔ
Μιλάμε για την κατάληψη του Athens
και τις απολύσεις στη Renault

